

Konkurss, nevis koncerts

Foto - E. Gabranovs

Saņem augtāko pakāpi. “Katra uzstāšanās bija kā svētku brīdis gan jums pašiem, gan klausītājiem. Nebaidieties kļūdīties, nebaidieties mirdzēt, atklāt savu balsi tādu, kāda tā ir – īsta, dzīva un unikāla. Turpiniet dziedāt, īstenojiet savus sapņus,” apbalvojot vokālistus, vēlēja žūrijas pārstāve Velga Smoļaka. Augstākās pakāpes diplomu saņēmēji – Tilžas pamatskolas 7.klases skolēns Kristofers Rušēvics un Rekovas vidusskolas 11.klases audzēkne Karīna Patrīcija Radjukova (foto) – atklāja, ka joprojām tic Ziemassvētku vecītim. Lūgti atklāt, kāda varētu būt sapņu dāvana Ziemassvētkos, jaunie talanti atzina, ka vissvarīgāk būt kopā ar ģimeni. *P.S. Tas ir liels noslēpums, tomēr Karīna labprāt aizbrauktu uz siltajām zemēm, bet Kristoferam noderētu jauns dators.*

Edgars Gabranovs

Aizvadītās darba nedēļas nogalē Balvu Sakrālās kultūras centrā 25 mūspuses vispārīzglītojošo skolu audzēkņi pārsteidza ar dziedātprasmēm ikgadējā jauno vokālistu konkursā “Ziemas skanis”. “Tas ir konkurss, nevis koncerts,” vēlot veiksmi, atgādināja Bērnu un jauniešu centra interešu izglītības metodiķe Ilona Salmāne.

I.Salmāne priecājas, ka jau vairāku gadu garumā pirms Ziemassvētkiem neizpaliek jauno talantīgo vokālistu tikšanās, turklāt tik īpašās telpās, tik īpašā noskaņā: “Tā ir bērnu pirmssvētku dāvana, lai visiem sirdis valda prieks!” Taujāta, vai viņas viedoklis nereti neatšķiras no žūrijas vērtējuma, Ilona smaidot atjokoja, ka, būdama neprofesionāle mūzikā, dzirdēto

uztver ar ‘patīk’ vai ‘nepatīk’: “Man patīk!” Arī Rekavas vidusskolas pedagoģe Ilona Bukša nešaubās, ka konkurss bērniem ļauj pārbaudīt savu varēšanu, savas spējas, tostarp tā ir iespēja paklausīties citus: “Žūrijas vērtējums lielākoties sakrīt ar manām domām. Nekad neesmu juties aizvainota par savu bērnu vērtējumu.” Kolēģei pirms konkursa piekrita mūzikas skolotāja Karīna Romanova, piebilstot, ka šogad vokālistu ir vairāk, turklāt viņi ir ļoti čakli gatavojušies: “Esmu pateicīga, ka bērni piekrīt jauniem izaicinājumiem. Īstenībā žūrija ir labvēlīgāka nekā pedagogi.” Šogad vokālistu sniegumu vērtēja Baltinavas vidusskolas skolotāja Aija Nagle, Balvu Mūzikas skolas skolotājas Anastasija Ločmele un Velga Smoļaka. Viņas pāris sekundes pirms konkursa sākšanās “Vaduguns” žurnālistam pavēstīja, ka nebūs bargas. “Galvenais, lai bērniem ir prieks par paveikto darbu. Lai viss izdodas, lai sirsniņas nedreb,” vēlēja A.Nagle.

**Turpinājums 4. un 5.lpp.*

“Gada brīvprātīgais 2025” – ŽANETE LOČMELE

Atzīmējot Starptautisko brīvprātīgo dienu, Nodarbinātības valsts aģentūra 7.decembrī pasākumā “Gada brīvprātīgais 2025” godināja brīvprātīgā darba veicējus, koordinatorus un organizētājus no visas Latvijas, kuri devuši ievērojamu ieguldījumu sabiedrības labā laika posmā no 2024.gada 22.novembra līdz 2025.gada 5.novembrim. Atzinības rakstus piešķīra 10 izcilākajiem brīvprātīgā darba veicējiem, tostarp Balvu novada aktivistei Žanetei Ločmelei, kura aktīvi iesaistījusies brīvprātīgajā darbā ar bērniem un jauniešiem un līdzdarbojusies brīvprātīgā darba sistēmas izveidē Balvu novadā.

Tilženietis uzvar divos turnīros

29.novembrī Rēzeknē notika Ātrā šaha turnīra 11. posma spēles, kurās piedalījās šaha spēles entuziasti ar vismaz III sporta klasi.

Īsziņas

Savukārt 30.novembrī Aizkraukles novada Sporta centrā Imanta Lūša piemiņas turnīrā meistarībā mērojās 90 šahisti. Spēles pēc Šveices sistēmas aizritēja astoņās kārtās ar apdomas pamatlaiku 10 minūtes un divu sekunžu papildlaiku katram spēlētājam līdz spēles beigām. Abos turnīros 1.vietu izcīnīja tilženietis Martijs Krakops, kurš mācās Balvu Valsts ģimnāzijas 9.klasē.

Ziemassvētku tirdziņš Balvos

13.decembrī no plkst. 16.00 līdz 19.00 laukumā pie Balvu Kultūras un atpūtas centra un centra foajē telpās notiks tradicionālais ikmēneša Lauku labumu tirdziņš Ziemassvētku noskaņās, kurā neizpaliks mūzika, piparkūkas, karsta šokolāde un rūķu pārsteigumi.

Vārds žurnālistam

Sanita Karavoičika

Vidējais atalgojums valstī turpina augt, šobrīd pirms nodokļu nomaksas tas sasniedzis 1835 eiro, vērojama ekonomiskā izaugsme... Klausos televīzijas ziņās šīs optimistiskās un uz izaugsmi tendētās ziņas un sajutos tā, it kā eksistētu divas paralēlās Latvijas. Vienā, kurā es nedzīvoju, viss notiek – atalgojums pieaug gan privātajā, gan publiskajā sektorā, darbinieki ministrijās saņem prēmijas, veido iekrājumus, kā minimums divreiz gadā ar ģimenēm atpūšas siltajās zemēs un pozitīvi raugās uz visu apkārt notiekošo. Otrajā Latvijā viss ir daudz savādāk. Cilvēki uz ielām pārsvarā drūmi un noraizējušies, to vien dzird, ka nav naudas, nav darba, slēdz skolas, nav izaugsmes un arvien grūtāk kļūst izdzīvot un kaut kur nokļūt. Par naudas iekrāšanu nemaz nerunāsim, jo lielākā daļa knapiņas, lai izvilkto no algas līdz algai. Labi, ka šajās optimistiskajās ekonomiskās izaugsmes prognozēs ieraudzīju teikumu, kas visu izskaidro. Proti, vislielākā vidējā atalgojuma plaša vērojama starp Rīgas un Latgales reģioniem – 33,8%. Bet vai tas ir normāli, ka vienā mazā valstī tāda plaša? Vai normāli, ka Pierīga no pārapdzīvotības plīst pušu, bet austrumu pierobežas novadi iztukšojas? Kāpēc Latgales reģionā strādājošajiem par tādu pat darbu jāsaņem par trešdaļu mazāk? Kādēļ Latgales pierobežā dzīvojošajām jaunajām ģimenēm jāsaņem sods – banku atteikums kredītam, jo tās apmetušās uz dzīvi reģionā, kas bankām rada riskus? “Viens likums – viena taisnība visiem,” reiz teica prezidents Kārlis Ulmanis. Varbūt, ja tā būtu, mums nenāktos runāt par plaису...

Latvijā

Saeima pieņem 2026.gada valsts drošības budžetu ar deficitu 3,3% no IKP. Saeima 4. decembrī pēc divu dienu darba pieņēma 2026. gada valsts budžetu ar trim prioritātēm – drošība, atbalsts ģimenēm ar bērniem un izglītība, kam paredzēts papildu finansējums teju 700 miljonu apmērā. Budžeta izdevumi nākamgad plānoti par 4,7% lielāki nekā šogad, un plānots budžeta deficīts – 3,3% apmērā no valsts iekšzemes kopprodukta (IKP). Konceptuāli atbalstīti arī teju 50 budžetu pavadošie likumprojekti. Tie paredz no nākamā gada vidus samazināt pievienotās vērtības nodokli (PVN) maizei, pienam, mājputnu gaļai un olām. Vienlaikus plānots celt vairākus nodokļus – akcīzes nodokli alkoholam un tabakas izstrādājumiem, atsevišķas azartspēļu un dabas resursu nodokļa likmes, kā arī lielu daļu ceļu lietošanas nodevu. Kopumā 2026.gadā valdības noteiktajām prioritātēm – drošībai, ģimenēm ar bērniem un izglītībai – papildus paredzēti 693,5 miljoni eiro. No tā būtiska daļa – 448,3 miljoni eiro – paredzēta valsts drošības stiprināšanai, kas ļaus pilnveidot Nacionālo bruņoto spēku kaujas spējas, attīstīt militāro infrastruktūru un robežas aizsardzības sistēmas, kā arī veicināt vietējās aizsardzības industrijas izaugsmi un jaunu darbvieta radīšanu. Kopējais nākamā gada aizsardzības finansējums sasniegs 2,2 miljardus eiro.

Noslēdzoties valsts atbalstam, daļai lietotāju nākamgad augs elektroenerģijas rēķini. No 2026.gada 1.janvāra noslēgsies 2023. gadā noteiktais valsts atbalsts elektroenerģijas tarifiem, tāpēc mājāsaimniecībām ar vienfāzes pieslēgumu ikmēneša maksājums par jaudas uzturēšanu atkarībā no izvēlētas jaudas pieaugs par 0,2 līdz 1,26 eiro mēnesī bez pievienotās vērtības nodokļa (PVN), informē AS “Sadales tīkls”. Elektroenerģijas tarifu strauja pieauguma ierobežošanai 2023. gadā tika noteikts valsts atbalsta risinājums. Tas noslēgsies 2026.gada 1.janvārī, ietekmējot faktisko maksājumu par sadales pakalpojumiem biežāk izmantotajiem privātpersonu pieslēgumiem ar jaudu no 16 līdz 25 ampēriem (A) un “Pamata” tarifu plānu.

“Manabalss.lv” sāka parakstu vākšanu, lai ieviestu progresīvo ienākuma nodokli. Trīs nedēļu laikā kopš parakstu vākšanas sākuma iniciatīvu parakstījis viens cilvēks. Iniciatīvas iesniedzējs vēlas ieviest progresīvo ienākuma nodokli, kur cilvēki ar zemiem ienākumiem maksā 20%, vidējā līmeņa ienākumiem 25-30%, bet augstākiem ienākumiem 35%. Turklāt varētu tikt ieviesti atvieglojumi ģimenēm ar bērniem un maznodrošinātajiem, lai pasargātu cilvēkus ar zemākiem ienākumiem.

/No portāliem www.apollo.lv, www.delfi.lv/

Soli pa solim pretī veselībai un dzīvībai

Dzīve, kas jādzīvo šeit un tagad

Aija Socka

“Kad man pēkšņi pietrūkst spēka, iedvesmas, gribasspēka un vienkārši – varēšanas, klausos dziesmu “Visam ir savs laiks” Kaspāra Markševica izpildījumā. Tās vārdi ir mans moto pusgada garumā,” teic bijusi lazdukalniete DACE LOGINA.

Novembra beigās Dace savā “Facebook” profila lapā publicēja ierakstu:

– “Dzīve, mana dzīvīte, ko lai es tev saku...” Varu teikt, ka saslimu ar onkoloģijas slimību. Saslimu – tas nenozīmē ne-dzīvot, tas nozīmē zināmas pārmaiņas dzīvē, saprast, ka nevaru aizskriet uz darbu, kad vēlos, darīt tik daudz, cik vēlos. Bet ne visam ir ‘nē’. Es varu darīt to, kam man iepriekš nebija laika. Pamazītēm, bet varu. Man ir domubiedri, bērni, ģimene, draugi. Man ir psihologs, fizioterapeits. Man ir Mana Dzīve, kas jādzīvo šeit un tagad man atvēlētajā laikā. Es ticu “Facebook” spēkam. Vēl vasarā man nebija spēka pāriet pāri istabai, sagatavot sev maltīti. Tieši uz Jāņiem saņēmu apstiprinājumu slimībai – vēzis. Vasara bija lietaina, bet es to redzēju tikai caur logu, vienkārši man nebija spēka nokāpt no piektā stāva, aizbraukt un atbraukt uz un no ķīmijterapijas. Tas bija vesels maratons – neiespējams, nepanesams, bet izdarāms, jo tā ir iespēja atgūt veselību, Dzīvot!

Es ticu “Facebook” spēkam, ticu Dievam, ticu līdzcilvēku atbalstam veselībai.

Mans bankas konta numurs:

LV57PARX0020487730001.

Kad un kāpēc pārcēlāties uz dzīvi Rēzeknē? Kur pirms saslimšanas strādājāt?

– Jā, esmu no Rēzeknes. Iespējams, 15 gadi pagājuši, kopš aizbraucām no Lazdukalna, lai skolotu meitas. Toreiz vecākā meita jau dzīvoja un mācījās Rīgā, studijām vajadzēja daudz naudas. Jaunākā mācījās pamatskolā. Protams, bija jāskolo tālāk. Lai kā es būtu gribējusi vai negribējusi, Lazdukalnā man neatradās darbs. Uzsāku strādāt Rēzeknes gaļas kombinātā. Strādāju, līdz sākās kāju problēmas, un nācās no turienes aiziet. Darijusi esmu daudz, strādāju pat trīs darbavietās. Tad pateicu ‘nē’, tik daudz man nevajag, pietiks ar divām. Pēdējās darbavietas bija Rēzeknes dzelzceļa stacijā un “Rimi” veikālā. Viena maiņa beidzās, otra – sākās.

Kad uzzinājāt par saslimšanu?

– Meklēju ārstus un iespējas, kā veikt operāciju taukaudu sastrēgumu veidojumiem (epidermālās cistas jeb ateromas). Man tāda cista uzmetās uz krūts – nevis slēpti, neredzami, kā reizēm to dara, bet atklāti. Aizejot pie ārsta uz konsultāciju, man konstatēja onkoloģiju.

Kādas bija pirmās sajūtas, uzzinot diagnozi?

– Iepriekš nekādu aizdomu par saslimšanu nebija. Kad uzzināju par onkoloģiju, radās apjukums. Vācu informāciju no interneta, medijiem un grāmatām. Tur bija visa tik daudz! Tad jutos kā pļauku saņēmusi – kāpēc es un kāpēc man, kādēļ un par ko? Nāca apziņa, ka vairs nebūs tā, kā bija agrāk, un mana jaunā ‘es’ pieņemšana. Pieņēmu to, ka man vajadzīgs psihologs, fizioterapeits, ķīmijterapija un daudz jāļu vienmēr līdzās. Atnāca arī apņēmība cīnīties un būt cīņas gatavībā. Kāpēc gatavībā? Tāpēc, ka šai slimībai ir tāds negants raksturs, strauji kāpumi un kritumi.

Kā pastāstījāt par diagnozi tuvākajiem cilvēkiem?

– Kad diagnoze bija zināma, vajadzēja sakārtot domas, saprast, ka priekšā man ir liels darbs to visu pateikt ģimenei. Ceļu līdz diagnozei es negāju viena. Ar mani soli soli un roku rokā gāja un iet mans dzīvesdraugs. Mēs abi kopā domājām, kā to pateikt pārējiem. Grūti, neiedomājami man to bija pateikt meitām. Zvanīju, pēc tam raudāju. Atkal un atkal, bet pateikt nespēju. Bet bērni jūta, ka manā runā un izteiksmes veidā kaut kas nav tā, kā ierasts. Radās jautājumi. Un tad izstāstīju.

Bieži vien draugi un apkārtējie nezina, ko teikt onkoloģijas slimniekam...

– Jā, bieži jūtu, ka cilvēks man grib ko pateikt, bet nezina, kā to izdarīt. Kādu laiku gandrīz nepārtraukti izskanēja jautājumi, zvani: “Dačuk, ko, kas, kur un kāpēc?” Draugi un paziņas nodeva informāciju cits citam.

Kā jūtaties fiziski, kopš sākat ārstēties?

– Fiziski ir tā, ka ar acīm varētu daudz, bet realitāte ir cita – nevaru. Gribu varēt un daru visu, lai varētu. Vajadzīgs

Foto - no personīgā arhīva

Kopā ar meitām. Dace dzimusi Balvu rajonā. Pirmos dzīves mēnešus pavadīja Medņevā, tad pārcēlās uz dzīvi Lazdukalnā, vēlāk – uz Rēzekni.

liels gribasspēks un neatlaidība. Labajai ķermeņa pusei ir tūska, tā ir lēni funkcionējoša. Var izdarīt, bet pamazītēm.

Šis laiks nav viegls arī finansiāli. Kā ir ar medikamentu iegādi, vai valsts tos kompensē?

– Jā, nav viegli. Daudz jādodomā par finansiālo aspektu. Saņemu slimības pabalstu. Visu un par visu maksāju pati, man nav apdrošināšanas. Cilvēki man ir teikuši: “Vai, tu gan šogad dzīvo, cepuri kuldama, saņem slimības naudu un ārstniecību sedz apdrošinātāji.” Nē, tā nav. Par ceļu pie ārstiem, par ārstu pakalpojumiem, guļot slimnīcā, medikamentu iegādi man atlaižu nav. Man apmaksā tikai ķīmijterapijas zāles. Rodas neizpratne, – bet tu taču tik daudz darbos strādāji... Jā, strādāju, bet apdrošināšana un tai pakārtotās atlaišanas man nepienākas. Strādāju par apkopēju telpu uzkopšanas kompānijā. Apkopējas darbā tieši apdrošināšana nepienākas, lai gan strādāju “Rimi” un Rēzeknes dzelzceļa stacijā.

Cik bieži Jums jāguļ slimnīcā, vai ārstējaties Rīgā?

– Mana ārstniecība norit Daugavpils slimnīcā. Bieži jāguļ slimnīcas Onkoloģijas nodaļā. Laikā, ko pavadu Daugavpils dienas stacionārā vai guļot nodaļā, satieku draugus, domubiedrus un cīņu biedrus. Mēs iepazīstam cits citu, jo cilvēki, kas slimi ar onkoloģiju, noteiktās dienās un stundās dodas uz dzīvības procedūrām. Jā, dzīvības, jo mēs šeit atbraucam ar domu, lai varētu izārstēties. Pēc skata esam dažādi, bet doma, kas mūs vada, ir viena. Katram sava vaina, ar ko tur nākam, ejam, atnākam un arī neatnākam. Guļot slimnīcā, pieķeru sevi pie domas, ka man taču ir labi, blakus palātā vai gultā ārstējas cilvēki, kuriem ir daudz jaunāk. Es esmu vēl labā formā, pie apziņas un skaidra saprāta. Sev saku: jātur bura, nedrīkst padoties.

Gaidot Ziemassvētkus, ticam brīnumam un labajam dzīvē un cilvēkos. Kādas vēlēšanās ir pirmās Jūsu vēlmju sarakstā?

– Tas ir laiks ticībai un cerībai. Manā vēlmju sarakstā, pirmkārt, ir ticība sev. Ja pazaudēšu ticību sev, nebūs spēka ticēt citiem. Otrkārt, vēlme piedzīvot atvēršošanos. Treškārt, cerība izdarīt tagad tik, cik varu, un nākotnē – daudz, daudz vairāk. Pašai un līdzcilvēkiem novēlu mazu kripatiņu laimes, kripatiņu gaismas un kripatiņu cerības. Ticiet, noteikti noticiet, ka, liekot kopā kripatiņas, satinas liels kamolītis.

Lappusē “Jūs jautājat, mēs atbildam” ikviens var rast atbildi uz sev interesējošiem gan praktiskiem, gan juridiskiem, gan citiem jautājumiem.

Rakstiet uz e-pastu: vaduguns@apollo.lv, zvaniet 29360850, 645 22126. Mēs centīsimies noskaidrot!

Vai nav domāts par speciālas stāvvietas izveidi pie “Mēness aptiekas”?

Domāju, ikviens balvenietis vai novada iedzīvotājs zina, ka Balvos pie tautā sauktās lielās jeb “Mēness aptiekas” vienmēr aizņemtas visas automašīnu stāvvietas. Es, būdams 2.grupas invalīds, vēl varu kustēties, man nav kustību traucējumu, bet ir cilvēki, kuri pārvietojas ar kruķiem un spieķiem. Viņiem nokļūšana uz aptieku vai pie Līgas Kozlovskas ģimenes ārsta prakses ir īsts pārbaudījums. Turklāt nav arī nobrauktuves, tikai trepes. Tādēļ gribu jautāt, vai pašvaldība nevarētu kaut kā šo jautājumu risināt, iezīmējot vismaz divas, trīs speciālās vietas cilvēkiem ar kustību traucējumiem?” jautā novada iedzīvotājs.

Balvu novada Centrālās pārvaldes Vecākais sabiedrisko attiecību speciālists KRISTIĀNS BOKTA stāsta, ka līdz šim Balvu novada pašvaldībā nav saņemts ne SIA “Mēness aptieka”, ne Līgas Kozlovskas ģimenes ārsta prakses iesniegums par speciālas autostāvvietas izveidi minētajā vietā. “Pašvaldība var rīkoties tikai pēc oficiāla iesnieguma saņemšanas, izvērtējot nepieciešamību un atbilstību normatīvo aktu prasībām. Pašvaldība būtu gatava atbalstīt šādu ieceri un, saņemot iesniegumu, izvērtēt iespējas ierīkot speciālu autostāvvietu cilvēkiem ar invaliditāti, nodrošinot pieejamu un drošu vidi visiem iedzīvotājiem. Vienlaikus uzsveram, ka šādu stāvvietu drīkstētu izmantot tikai tās personas ar invaliditāti, kurām ir izsniegtas speciālās atļaujas. Invalīdu stāvvietu izmantošanas karti iespējams saņemt jebkurā Ceļu satiksmes drošības direkcijas klientu apkalpošanas centrā,” skaidro speciālists.

Kādēļ neviena daudzbērnu ģimene nedevēs pie Valsts prezidenta?

“Nesen sociālajos portālos lasīju ziņu, ka arī šogad pie Valsts prezidenta iedegt svētku egli devās daudzbērnu ģimenes no visas Latvijas. Taču uzskaitīto pilsētu vidū Balvus neatradu. Kādēļ tā? Vai tad mums nav kuplu un labu ģimeņu, kam šo atbildīgo uzdevumu uzticēt?” jautā balveniete.

Balvu novada Centrālās pārvaldes Vecākais sabiedrisko attiecību speciālists KRISTIĀNS BOKTA skaidro, ka Balvu novada daudzbērnu ģimenes iepriekšējos gados aktīvi pārstāvējušas mūsu novadu, iededzot Ziemassvētku egli Rīgas pili. Kā viņš norāda, šogad, pēc Valsts prezidenta aicinājuma, Latvijas Pašvaldību savienība šo iespēju dāvāja citām Latvijas pašvaldībām, kuras izvirzīja savas ģimenes – arī tās, kas pēc ilgstošas prombūtnes ārzemēs atgriezušās Latvijā. “Neapšaubāmi, mūsu novadā ir daudz sabiedriski aktīvu un radošu daudzbērnu ģimeņu, kurām šāda iespēja tiks dota nākotnē,” apliecina K.Bokta.

Kur var iegādāties pašražoto šokolādi?

“Vasarā vienā no laikraksta numuriem lasīju par diviem jauniem cilvēkiem, kuri atgriezušies no ārzemēm un pievērsušies uzņēmējdarbībai – ražo gardu šokolādi. Dzirdēju, ka šo gardumu varot nopirkt tirdziņā Balvos, kas notiek reizi mēnesī, bet problēma tā, ka nevaru tik vienkārši nokļūt uz pilsētu. Esmu pensionārs, dzīvoju lauku teritorijā, bet šokolādi pagaršot gan gribētu. Varbūt ir kāda cita iespēja, kā pie tās tikt?” jautāja zvanītājs.

Zimola “LaVersa Chocolate” radītāji Aleta Boldāne un Niks Mičs skaidro, ka viņu produkciju iespējams iegādāties trijos veidos: pasūtīt mājaslapā www.laversa-chocolate.com, apmeklējot tirdziņus vai ikdienā – veikalā “Azote” Balvos.

Advente vai Advents?

“Ik gadu, tuvojoties Ziemassvētkiem, vieni apsveikumos raksta Advents, citi – Advente. Rodas jautājums, kā tad ir pareizi – Advente vai Advents?” jautā lasītājs.

Atbildot uz šo jautājumu, jāteic, – savulaik redakcija jau par to rakstīja. Tomēr, atgādinot vēlreiz, jāatzīst, ka arī vārdnīcās ir sniegta atšķirīga informācija. Tā, piemēram, Svešvārdu vārdnīcā (Rīga: Jumava, 1999, 23) norādītas abas formas – gan Advente, gan Advents, savukārt Latviešu valodas pareizrakstības un pareizrūnas vārdnīcā (Rīga: Avots, 1995, 41) – tikai Advente. Taču baznīcā, piemēram, evaņģēliski luteriskās baznīcas un Romas katoļu baznīcas tradīcijā, pārsvarā tiek lietota forma Advents, turklāt rakstībā ar lielo sākumburtu.

Latvijas Zinātņu akadēmijas Terminoloģijas komisija iesaka lietot sieviešu dzimtes formu Advente, sniedzot šādu pamatojumu: “..runa ir par Ziemassvētku Notikuma atnākšanas gaidīšanas laiku un aizguvuma pamatā ir procesa nosaukums ‘atnākšana’, kas latīniski ir ‘adventus’. Latīņu valodā ‘adventus’ ir vīriešu dzimtes forma, turpretī latviešu valodā procesu nosaukumi ir sieviešu dzimtes vārdi: atnākšana, gaidīšana, svētišana. Tāpēc ir Adventes laiks un Adventes svētdienas, kad iededzam svečītes.” (Terminoloģijas Jaunumi. 2003. Nr. 5/6. Rīga: LZA Terminoloģijas komisija, 2003, 55. lpp.)

Savukārt Valsts valodas centrs norāda, ka vārdkopās vārds ‘advente’ rakstāms ar mazo sākumburu. Kā konkrētās svētdienas nosaukumos vārdkopās vārdi ‘pirmā’, ‘otrā’, ‘trešā’, ‘ceturtā’ rakstāmi ar lielo sākumburtu – **Pirmā advente, Otrā advente.**

Piezīme. Praksē termins ‘advente’ lietots arī vīriešu dzimtes formā. Pamatot kā pareizas var abas formas, tomēr latviešu valodā vienotai lietošanai pareizrakstības vārdnīcās ir ieteikta sieviešu dzimtes forma, kas plaši izplatīta tautas valodā (Adventes svētdiena, Adventes sprediķis, “Adventes Vēstnesis”) un 87 % lietojumu konstatēta arī Lursoft datubāzē.

Ko simbolizē sveces Adventes vainagā?

“Vēlos uzzināt, kādas krāsas svecēm ir jābūt Adventes vainagā. Ko katra no tām simbolizē?” interesējās novada iedzīvotāja.

Adventes vainags, kā liecina interneta vietnē “katolis.lv” pieejamā informācija, savā tradicionālajā formā ir apaļš, simboli-zējot Dievu, kuram nav ne sākuma, ne beigu. Zaļās skujuas simbolizē Dieva nemainīgumu un cerību. Savukārt četras sveces atbilstoši četrām svētdienām pirms Ziemassvētkiem simbolizē Dieva gaismu, kas ienāca pasaulē caur Jēzu. Svecēm var izmantot dažādas krāsas. Trīs sveces var būt violetas (violetas – Adventes liturģiskā krāsa), simbolizējot kluso noskaņu, bet Trešās adventes svētdienā var iedegt rozā sveci, kas norāda, ka gaidīšana drīz beigsies. Degošās sveces simbolizē arī (Dieva) gaismas uzvaru pār (launā gara) tumsu. Čiekuri, rieksti vai citi krāsainie dekorī Adventes vainagā atgādina par Dieva bagātību un Viņa dāsnumu attiecībā uz cilvēkiem. Dažreiz pie vainaga ir pieliktas krāsainas lentes, kas nozīmē, ka Advente ir priecīgas gaidīšanas laiks.

*Sākums 1.lpp.

Konkursa “Ziemas skanis” krustmāte Linda Vītola, vērtējot šī gada rezultātus, neslēpa gandarījumu: “Dziedošo krustbērnu skaits nemazinās. Tas nozīmē, ka konkurss ir ilgtspējīgs un ļauj mazajām lauku skoliņām, kur nav monumentālu kolektīvu, kā koris vai liels un spēcīgs ansamblis, izpausties. Redzot vokālistus, var saprast, ka mums ir ļoti daudz dziedošo pērliņu, kuras mūzikas pedagogiem ir jāsaskata un jānoslipē.” Pieredzējusi pedagoge visiem vēl iekšējo mieru, veselību un lai rodas jaunas, skaistas ieceres nākamajam gadam! Vaicāta, kas paliks atmiņā par raženo un panākumiem bagātu gadu, L.Vītola atzina, ka kaut ko vienu grūti izcelt: “Tas, kas noticis, protams, ir gājis uz vienu punktu, kas katram mūziķim, diriģentam, kora un ansambļa vadītājam saucas ‘dziesmu svētki’. Patiesi esmu lepna, ka visi četri kolektīvi – Tilžas pamatskolas vokālais ansamblis “Varbūt” un koris, Balvu Mūzikas skolas vokālais ansamblis un koris – Latvijā ir godalgoto vidū. Kur vēl lielāku laimi rast, ja tavus divus korus apbalvo katram dziedātājam svētā vietā, kas ir Sidraba birzs?! Tā varbūt reizi mūžā notiek! Arī Rīgas pili jutos ļoti saviļņota un aizkustināta līdz asarām. Jā, bet ne jau viena esmu cīnītāja. Savā runā arī teicu, ka augstākajā valsts apbalvojumā ir bērnu un viņu vecāku sirds daļiņa. Kāds, iespējams, domā, ka strādājam kaut kādu godalgu vai pagodinājumu dēļ. Nē, vienkārši notiek darba process. Bet, ja kāds to pamana un novērtē, protams, ir gandarījums. Bet tas ir viens mirklis. Strādāsim tālāk, jo nekas jau nestāv uz vietas – mainās bērni, mainās situācijas. Negribētu, ka kāds domās, ka tagad mūsu mūžos būs tā, kā ir bijis. Jā, ir jaunas ieceres, ir jauni uzdevumi – ir jāstrādā!” Lūgta atklāt, vai tic Ziemassvētku vecītim, Linda Vītola pārliecinoši teica ‘jā’: “Ticu gan Ziemassvētku vecītim, gan brīnumiem. Un viss 2025.gads ir bijis liels brīnums. Kāpēc nākamais tāds nevarētu būt?”

Marta Andrupe. Tilžas pamatskolas audzēkne atklāja konkursu ar dziesmām “Zinu, zinu, bet neteikšu” un “Eglīte māsiņa”. Kāds rezultāts? Uztājās pirmā un vērtējumā – I pakāpe.

Olafs Pauliņš. “Ar gailīti Rīgā braucu” Tilžas pamatskolas audzēknim nodrošināja I pakāpes diplomu.

Amēlija Jakobsone. Eglaines pamatskolas vokāliste priecēja ar dziesmām “Ziema nāca sētiņā” un “Noskaņa”.

Žūrija. Pedagoge Velga Smoļaka, Aija Nagle un Anastasija Ločmele, kā soliņa, nebija bargas. “Bērni, jūs esat ļoti lieli malači! Varbūt kādam kaut kā nedaudz pietrūka, kāds bija satraucies, līdz galam neizdziedāja, bet vienalga jūs drosmīgi kāpāt uz skatuves un braši dziedājāt. Tā tik turpināt!” vēlēja skolotājas.

Melānija Logina. Tilžas pamatskolas audzēkne izdziedāja stāstu, kā pieci vilki vilku vilka.

Dana Tarasova. Eglaines pamatskolas skolnieces sniegumu žūrija novērtēja ar I pakāpes diplomu.

Elza Indriķa. Rugāju vidusskolas skolniece pavēstīja stāstu “Brāļi mani lieli vīri”.

Anete Rēdmane. Viļakas vidusskolas audzēkne, žurnālistaprāt, satricināja Sakrālo centru. To acīmredzot saklausīja arī žūrija, piešķirot I pakāpi.

Madara Kintija Rudzīte. “Lūk, tā!” emocionāli savu uzstāšanos noslēdza Rugāju vidusskolas skolniece.

Adrians Velme. Tilžas pamatskolas skolēns apliecināja prasmi dziedāt latgaliešu valodā. Dziesmas “Tak vilceņis raudodamis” un “Ziema snieg” žūrija novērtēja ar I pakāpi.

Lauma Osipova. Viļakas vidusskola vokāliste neslēpa “Kū es jauna nadareju”.

Agnese Jaundžeikare. Bērzpils pamatskolas vokāliste godam saņēma I pakāpes diplomu.

Rinards Kalnējs.
“Nāks zvaigznes ar sudraba svecītēm rokā,” ir pārliecināts Rugāju vidusskolas skolēns.

Megija Osipova.
Viļakas pamatskolas audzēkne ar dziesmu “Skaņu baļsini palaidu” nepalika nepamanīta. Viņai vērtējumā – I pakāpe.

Beāte Lezdiņa.
Rekavas vidusskolas skolniece ar dziesmu “Ak, tu priecīgā” apliecināja, ka ir dzīvespriecīga.

Lauma Žagare.
Rugāju vidusskolas skolniece uzbūra svecītes dziesmā “Svecītes dzīsmē”.

Oskars Pauliņš.
Tilžas pamatskolas audzēkņa uzstāšanos žūrija novērtēja ar I pakāpes diplomu.

Kas vairāk uztraucas?
Rekavas vidusskolas vokālistes Mihaelas (foto) māmiņa Kristīna Lapsa pirms koncerta atzina, ka, viņasprāt, par vokālistu sniegumu vairāk uztraucas pedagogi, nevis vecāki: “Vecākiem ir lepnums, ka bērns konkursā piedalās, bet bērniem – prieks par iespēju uzņākt uz skatuves. Mūzikas skolotāji ir tie, kuri sadzird bērnu balstiņas un palīdz tās izkopt.” Kristīna visiem vēl rast sirdsmieru: “Varbūt ne tikai eglītēs, dāvanās un piparkūkās, bet kādā labā darbiņā un vārdiņā.”

Ātri un kvalitatīvi. Žūrijas vērtējums nebija jāgaida ilgi: trīspadsmit vokālisti saņēma II, desmit – I un divi – augstākās pakāpes vērtējumus.

Jana Buša. Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas 8.klases skolniece pastāstīja, ka labāk patīk dziedāt draiskas dziesmas. “Lai visi ir veseli, lai skolēniem labas atzīmes,” viņa vēlēja.

Līva Lezdiņa. Rekavas vidusskolas audzēkne pārsteidza ar emocionālu dziesmas “Div’ dūjiņas gaisā skrēja” izpildījumu.

Evelīna Prazņicāne. I pakāpes saņēmēja atgādināja, ka esam mazu brīdi pirms. Pirms kā? “Pirms gaismiņas,” nešaubās Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas audzēkne.

Katrīna Jaundžeikare. Bērzpils pamatskolas skolniece ar dziesmu apliecināja “Kas kaitēja nedzīvot”.

Veronika Orehova. “Patīk dziedāt dziesmiņas mazajai māsiņai,” atzina Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas audzēkne.

Vizbulīte Lāce. Viņa vokālistu konkursā piedalījās pirmo reizi. Balvu Profesionālās un vispārizglītojošās vidusskolas 7.klases skolniece atklāja, ka uztraukumu pārvarējusi, atceroties sākumskolas skolotājas ieteikumu. “Kādu? Trīs reizes mierīgi ieelpot un izelpot. Patiesi palīdzēja,” teica Vizbulīte.

Vēlēšanu skandāls

Rosina kriminālvajāšanu par balsu pirkšanu Balvu novadā

Foto - A. Kirsanovs

Foto - no personīgā arhīva

Skats uz deputāta krēslu. “Latvijas Televīzijas” veidotajā sižetā izskanēja informācija, ka aizdomās turamās personas aicināja balsot par attēlā redzamo partijas “Latvija Pirmajā vietā” deputāta amata kandidātu Ēriku Ločmeli.

Ši gada 7.jūnijā notika pašvaldību vēlēšanas, septiņās Latvijas valstspilsētās un 35 novados kopumā ievēlot 731 deputātu. Piecpadsmit tautas pārstāvji sēdās arī Balvu novada domes deputātu krēslos. Diemžēl vēlēšanas mūspusē aizēnojuši iespējama balsu pirkšana, par ko Valsts drošības dienests (VDD) 19.novembrī prokuratūru rosinājis uzsākt kriminālvajāšanu.

Divi aizdomās turamie

Kriminālprocesu aizdomās par vēlēšanu izvēles pretprettiesisku ietekmēšanu Valsts policija uzsāka jau pašā vēlēšanu dienā, bet neilgi pēc tam VDD, atbilstoši piekriticībai, notikušā izmeklēšanu pārņēma savā lietvedībā. Tajā dienests noskaidroja, ka vēlēšanu uzpirkšanā Balvu novadā bija iesaistītas divas personas, kuras uzpirka vairākus mūspuses iedzīvotājus, lai viņi balsotu par konkrētu politisko partiju un deputāta kandidātu. Tāpat, kā informē VDD, viena no aizdomās turētajām personām ar savu privāto transportlīdzekli organizēti nogādāja vairākus uzpirktos vēlētajus līdz vēlēšanu iecirknim. Rezultātā dienests aizdomās turētajām personām inkriminē Krimināllikuma 90.panta otrajā daļā minēto noziedzīgo nodarījumu – apzinātu kavēšanu personām brīvi realizēt tiesības vēlēties deputātus. Par šādu kriminālpārkāpumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz trīs gadiem vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar probācijas uzraudzību. Vienlaikus VDD atgādina, ka neviena persona nav uzskatāma par vainīgu, kamēr tās vaina nozieguma izdarīšanā nav konstatēta likumā noteiktajā kārtībā!

Pagaidām neko nezina

Par šo gadījumu ziņots arī “Latvijas Televīzijas” raidījuma “Panorāma” sižetā, kur, kā norāda medijs, zināms, ka aizdomās turamās personas uzpirka vairākus Balvu novada iedzīvotājus, lai viņi balsotu par partiju “Latvija pirmajā vietā”. “Zināms arī, ka aicināts balsot konkrēti par ĒRIKU LOČMELI, kurš strādā Jūrmalas pašvaldības policijā,” teikts sižetā, norādot, ka aizvadītajās

vēlēšanās par apzinātu kavēšanu personām brīvi realizēt tiesības vēlēties deputātus valstī kopumā ierosināti vairāki kriminālprocesi.

Jāpiebilst, ka “Latvija Pirmajā vietā” vēlēšanās ieguva 8,831 % un no šīs partijas Balvu novada domē tika ievēlēts viens deputāts – Sandijs Ņikuļins (par – 213, pret – 81), kuram sarakstā bija devītais kārtas numurs. Savukārt Ē.Ločmelis savā pārstāvētajā politiskajā spēkā vēlēšanās startēja ar sesto kārtas numuru un domē netika ievēlēts (par – 83, pret – 103). Laikraksta “Vaduguns” redakcija ar Ē.Ločmeli mēģināja vairākkārt sazināties, bet bez sekmēm. Tikmēr “Latvijas Televīzijas” veidotajā sižetā 24.novembrī uz žurnālistes piebilda, ka ir informācija, ka balsis vēlēšanās tika pirktas, lai balsotu par Ē.Ločmeli, viņš atbildēja, ka viņam šādas informācijas pagaidām nav. Savukārt jautāts, vai neko nezina par to un vai ar viņu ir kāds sazinājies, Ē.Ločmelis arī atbildēja, ka pagaidām nē.

Signāli vēlēšanu dienā bija

Balvu novada Vēlēšanu komisijas priekšsēdētāja ILONA LOČMELE stāsta, ka pēc masu medijos izskanējušās informācijas par iespējamu balsu pirkšanu Balvu novadā pašlaik nav parādījusies jauna informācija. Par to, ka lieta nodota prokuratūrai, kurai lūgts uzsākt kriminālvajāšanu, viņa arī uzzinājusi no sabiedriskajiem medijiem.

“Cik sapratu, kriminālprocess rosināts pret divām personām, bet kuras tās ir, man nav zināms. To acīmredzot uzzināsim vēlāk,” sacīja I.Ločmele. Viņa norāda, ka pašvaldību vēlēšanās, kas notika šī gada 7.jūnijā, tika saņemti vairāki signāli no vēlēšanu iecirkņiem gan novadā, gan Balvu pilsētā. “Signāli bija par to, ka uz vēlēšanām tiek vesti aizdomīgi cilvēki; dažām iecirkņu komisijām šķita, ka, iespējams, notiek kaut kas neatbilstošs. Atbilstoši likumdošanai, šī informācija tika ierakstīta iecirkņu vēlēšanu komisiju elektroniskajā gaitas žurnālā, kur piefiksēja un aprakstīja notikumus. Kā šī informācija

izmantota tālāk, nav zināms, jo tas ir tiesībsargājošo institūciju kompetencē. Taču signāli par aizdomīgām darbībām tiešām bija,” skaidro I.Ločmele. Viņa arī uzsver: “Kā mēs visi zinām, kamēr personas vaina nozieguma izdarīšanā nav konstatēta likumā noteiktajā kārtībā un persona nav notiesāta, tikmēr tā nav uzskatāma par vainīgu.”

Partija turpina strādāt

“Latvija Pirmajā vietā” Balvu nodaļas vadītājs ARNIS VOIKA, kurš aizvadītajās pašvaldību vēlēšanās startēja šīs partijas sarakstā ar pirmo numuru, bet savā pārstāvētajā politiskajā spēkā palika otrajā vietā un domē netika ievēlēts, uzsvēra, ka viņam nav pieejama nekāda informācija. “Līdz ar to arī nevaru neko komentēt,” paskaidroja A.Voika. Vienlaikus viņš piebilda, ka Latvijā izmeklēšanas darbības veic attiecīgās valsts tiesībsargājošās iestādes, kurām tad arī jāļauj strādāt. Savukārt jautāts, vai, ņemot vērā izskanējušo informāciju, vēlas nodot kādu vēstījumu savas pārstāvētās partijas vēlētajiem, A.Voika uzsvēra, ka politiskais spēks turpina darbu: “Partija “Latvija

Pirmajā vietā” Balvu novada domē pārstāvēta ar vienu ievēlētu deputātu, arī partijas Balvu nodaļa kopumā turpina strādāt – rīko sanāksmes un darbojas novada iedzīvotāju labā. Personīgi pats turpinu darbu Balvu novada pašvaldībā, aktīvi darbojoties gan jauniešu, gan pieaugušo sporta jomā. Strādāju Balvu novada pašvaldības interesēs.”

Nesteigsimies ratiem pa priekšu

Balvu novada domes priekšsēdētājs JĀNIS TRUPOVNIEKS (“Latvijas Zaļā partija”), lūgts dalīties savā viedoklī par izskanējušo informāciju, pastāstīja, ka viņa rīcībā ir tikpat

...Ši gada 7.jūnijā tika saņemti vairāki signāli no vēlēšanu iecirkņiem gan novadā, gan Balvu pilsētā. “Signāli bija par to, ka uz vēlēšanām tiek vesti aizdomīgi cilvēki; dažām iecirkņu komisijām šķita, ka, iespējams, notiek kaut kas neatbilstošs...”

...runājot par konkrēto gadījumu, nesteigsimies ratiem pa priekšu, jo agrāk vai vēlāk, bet situācija noskaidrosies un kļūs zināms, vai viss patiešām ir tik ļoti nopietni. Ļausim tiesībsargājošām institūcijām strādāt...

daudz informācijas, kā citiem. Vienlaikus novada vadītājs uzsvēra, ka tas liek aizdomāties par procesu norisi un to, kā tos jāorganizē: “Pirmkārt, lai veicinātu iedzīvotāju dalību vēlēšanās, manuprāt, jābūt pareizi izvēlētam vēlēšanu mēnesim. Tam ir vienkāršs skaidrojums, jo pavasara un vasaras mēnešos iedzīvotāji atgriežas pie zemes darbiem un daudz strādā. Vienlaikus tas ir arī laiks, kad cilvēki sāk plānot atvaļinājumus, skolās sākušies izlaidumi. Tādēļ uzskatu, ka vēlēšanu procesam krietni piemērotāks laiks būtu februāris, marts un aprīlis. Tas ir nopietni jāpārdomā. Otrkārt, cilvēku aktivitāte vēlēšanās būs pietiekami liela, ja esošie deputāti un

pašvaldības vadība būs labi strādājuši un ar savu darbu būs nopelnījuši ceļamaizi priekšdienām. Neapšaubāmi, brīvi politiskie procesi paredz organizēt politiskās partijas, veidot savu komandu un startēt vēlēšanās, bet, runājot par konkrēto gadījumu, nesteigsimies ratiem pa priekšu, jo agrāk vai vēlāk situācija noskaidrosies un kļūs zināms, proti, vai viss patiešām ir tik ļoti nopietni. Ļausim tiesībsargājošām institūcijām strādāt un iespēju robežās gaidīsim ātrāku rezultātu, lai būtu mazāk intrigu un dažādu kaktu sarunu.”

Vēlēšanu skandāls

Vārds deputātam!

Kā vērtējat izskanējušo informāciju par iespējamām pārkāpumiem?

SANDIJS NIKUĻINS, deputāts (‘Latvija Pirmajā vietā’): – Pārāgri kaut ko komentēt, jo, godīgi sakot, man nav zināmi apstākļi un situācija. Nav nekādas oficiālas informācijas. Televīzijas sižetā tika pateikts, ka prasīts balsot par konkrētu cilvēku, un tas arī viss. Iespējams, tā ir kaut kāda ažiotaža, jo, manuprāt, būtu loģiski, ja ir konkrēts fakts, pierādījums, un tad informācija parādās masu medijos. TV žurnāliste man zvanīja un jautāja par situāciju, bet kā varu kaut ko komentēt, ja par to visu ir pirmā dzirdēšana? Daļēji pieļauju, ka šī ažiotaža zināmā mērā varētu būt arī privāta vai politiska izrēķināšanās, jo dažādus nostāstus esmu dzirdējis daudz un dikti. Bet uzsveru vēlreiz, šobrīd kaut ko pārāgri teikt. Mums pilsēta maza, visi runā visu un par visu ko. Pēkšņi

ziņās parādās informācija, bet te neviens neko nav dzirdējis un zinājis. Man tas šķiet aizdomīgi. Ar cilvēku, kurš tika pieminēts sižetā, savas partijas nodaļā neesam runājuši, jo mēs esam Balvos, viņš dzīvo pavisam citā Latvijas pilsētā. Un, kā jau ziņu sižetā varēja redzēt, arī viņam nekas nebija zināms, jo par šādu gadījumu neviens nebija sazinājies. Man šķiet absurdi, ka ziņās var izplatīt tādu informāciju, ja tā līdz pašam cilvēkam vēl nav nonākusi, turklāt ņemot vērā, ka izmeklēšanas procesi notiek jau kopš jūnija.

RUTA CIBULE, deputāte (‘Latgales partija’): – Pirmās emocijas, izdzirdot šo informāciju, ir kauns. Kauns tādēļ, ka tas atkal notiek pie mums, Balvu novadā, jo mēs atceramies neseno vēsturi ar Saeimas deputāta notiesāšanu. Vai tiešām neesam mācījušies no Jura Boldāna kļūdas? Kauns arī tādēļ, ka pie teikšanas vēlas tikt tie cilvēki, kuri nav godīgi. Un, ja pie teikšanas tiek cilvēki, kuri nav godīgi, tālāk tikai varam prognozēt sava novada nākotni, kā tās attīstīsies. Treškārt, ir kauns tādēļ, ka tā ir zīme arī par to, ka pie mums ir pietiekami daudz cilvēku, kurus apmierina, ka potenciālie deputāti šādā veidā rīkojas un ka viņi piekrit tādai darbībai. Nākamās pārdomas, kas rodas, – mani pārsteidz šo potenciālo politiķu izvēle lepnības vārdā ziedot savu godu, neatkarīgi no tā –

pieķers tevi kāds vai nē. Par šo morāles aspektu varētu runāt daudz. Turklāt šobrīd runājam par vienu politisko spēku. Respektīvi, par vienu politisko spēku savākt pierādījumu kopums, lai rosinātu kriminālprocesu. Bet esmu dzirdējusi nopietnas bažas par vēl citiem Balvu novada vadību pārstāvošajiem politiskajiem spēkiem, kuri nodarbojušies ar balsu pirkšanu, protams, rafinētāk un *gudrāk*. Taču diemžēl manā rīcībā nav dokumentētas informācijas par to. Bet skaidrs ir viens – negodīgs sākums ne par ko labu neliecina.

SERGEJS MAKSIMOVŠ, deputāts (‘Latgales partija’):

– Pieļauju, ka šis notikums Balvu novada iedzīvotājiem nebija pilnīgi negaidīts – runas par iespējamu balsu pirkšanu, ko, kā tiek pieļauts, varētu būt darījuši dažādu politisko spēku kandidāti, sabiedrībā kļūdušas jau iepriekš. Būtu liekulīgi teikt, ka neviens par to nebija dzirdējis. Daudzi nojauta, ka šādas aktivitātes dažādos sarakstos varētu notikt, taču parasti tam nepievērs uzmanību, jo valda uzskats – tāpat neko nepierādīs. Varas cīņa šajās vēlēšanās bija asa, un daļa iesaistīto, šķiet, bija gatavi rīkoties neētiski un, iespējams, pat pretlikumīgi. Vieni darbojās piesardzīgāk, citi – drosmīgāk un atklātāk. Protams, ir nepatīkami, ka Balvu novads sabiedrībā izskan šādā kontekstā. Ja izmeklētāji spēs savākt pietiekamus pierādījumus,

sekos tiesvedība, taču ir grūti noticēt, ka tā kļūs par mācību visiem politiķiem, kuri iesaistās līdzīgās metodēs. Šādas iespējamās pretlikumības nepakļaujas noilguma optimismam, un šis publiski zināmais gadījums, iespējams, kādam neļaus gulēt mierīgi. Aicinu ikvienu, kam ir informācija par iespējamo balsu pirkšanu, arī anonīmi, ziņot par to Valsts policijai vai Valsts drošības dienestam. Tikai tā varam nodrošināt, ka mūsu vēlēšanas patiesi atspoguļo sabiedrības gribu.

JĀNIS AUZIŅŠ, deputāts (‘Latvijas Zaļā partija’): – Protams, balsu pirkšanu vēlēšanās vērtēju ļoti negatīvi, jo tas ir drauds demokrātijai un pilsoniskajai sabiedrībai. Ja tas tā patiešām noticis, cilvēki, kuri ar to nodarbojas, nodara ļoti lielu postu, jo vēlēšanās sava griba jāizsaka brīvprātīgi, nevis apmaiņā pret kaut kādiem labumiem. Tas arī var liecināt par atsevišķu cilvēku apātiju un neizpratni pret valstī notiekošajiem procesiem, jo konkrēti vēlēšanu process ir demokrātijas pati *sāls*. Tas arī grauj sabiedrības uzticēšanos varai. Vienlaikus vēlos uzsvērt, – jā, šis gadījums liek negatīvi izskanēt Balvu novada vārdam Latvijā, tomēr tas nav stāsts par mūsu novada reputāciju, bet gan iespējamo konkrēto iesaistīto cilvēku morāli un ētiku. Protams, tajā pašā laikā nevar aizmirst, ka savulaik

Balvu novadā jau noticis balsu pirkšanas skandāls ar notiesājošu spriedumu, kas zināmā mērā norāda uz kaut kādu tendenci. Tomēr aicinātu neskriet laikam un notikumu attīstībai pa priekšu, jo, cik man zināms, šobrīd ir tikai aicinājums prokuratūrai uzrādīt apsūdzību, bet vismaz pagaidām tas nav izdarīts. Šādās reizēs mēdz izskanēt arī konkrēti cilvēku vārdi, bet ļausim strādāt tiesībsargājošajām iestādēm, nevis paši pasludināsim vainīgos. Ir ļoti svarīgi saprast, ka cilvēka vaina ir pierādīta tikai ar tiesas spriedumu, turklāt tad, kad spriedums stāties spēkā galīgajā instancē. Tikmēr līdz šādam spriedumam neviens nevar tikt atzīts par vainīgu. Uzticos tiesībsargājošajām iestādēm un to kompetencei. Aicinu to darīt arī ikvienu citu, notiekošo vērtējot tad, kad potenciāla tiesvedība patiešām tiks uzsākta un ar kaut ko rezultēsies, bet pagaidām būsim piesardzīgi un neizdarīsim pārāgrus secinājumus. Nē, šobrīd iespējamo iesaistīto cilvēku reputāciju, bet, ja kāda cilvēka vaina tiks pierādīta, sagaidu, ka sods tiks saņemts pēc visas likuma bardzības.

AIJA MEŽALE, deputāte, Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece sociālās, izglītības, kultūras un sporta attīstības jautājumos (Nacionālā apvienība ‘Visu Latvijai!’-‘Tēvzemei un Brīvībai/LNNK’): – Vēlēšanas ir sacensību laiks, bet tādēļ pastāv noteikumi, kas šo procesu uztur noteiktā likumiskā rāmī. Runājot par konkrēto gadījumu, ir jāļauj strādāt tiesībsargājošajām iestādēm, kuru rīcībā ir arī vairāk informācijas nekā sabiedrībai. Tomēr, ja konkrētais iespējamais vēlēšanu pārkāpums apstiprināsies, tas liecina arī par mūsu demokrātisko audzināšanu un partijas disciplīnu, jo rezultātā var ciest gan konkrētais politiskais spēks un tā nākotne, gan tas, uz kā balstās brīvi demokrātiskie procesi valstī. Tāpat, ja izskanējušajai informācijai ir pamats, jautājums, – kā

ar šādiem cilvēkiem strādāt novada labā? Jebkurā gadījumā sabiedrība ļoti vēro politiķus, un arī paši politiķi nāk no sabiedrības un principā ir tādi paši vēlētaji, kā ikviens cits. Uzskatu, ka vēlētajiem ir visas tiesības prasīt skaidrojumu politiķiem par viņu nedarbiem, bet tautas priekšstāvjiem jābūt godīgiem un, ja viņu vaina tiek pierādīta, tā jāatzīst. Vienlaikus vēlreiz uzsveru, ka šobrīd darbs ir tiesībsargājošajām iestādēm, un lūkosim, kāda būs turpmāko notikumu attīstība.

Par to rakstījām

Ne pirmais gadījums mūspusē

Mūspuses vārds vēlēšanu skandālā izskanējis arī iepriekš. Savulaik šādas nelikumības bija iesaistīts Juris Boldāns, kuru 2008.gadā par 9.Saeimas vēlēšanu rezultātu viltošanas organizēšanu notiesāja ar reālu astoņu mēnešu cietumsodu.

J.Boldāns Saeimas vēlēšanās pirmo reizi kandidēja 2002.gadā no partijas “Tēvzemei un Brīvībai/LNNK” saraksta, kad netika ievēlēts 8.Saeimā. 2005.gada pašvaldību vēlēšanās viņu ievēlēja Kubulu pagasta padomē, bet pēc tam – arī par pagasta padomes priekšsēdētāju. Savukārt 2006.gadā J.Boldāns tika ievēlēts 9.Saeimā, taču darbību parlamentā neuzsāka, jo pret viņu tika uzsākts kriminālprocess par iespējamu Saeimas vēlēšanu rezultātu viltošanu Kubulu pagasta vēlēšanu iecirknī un dota Saeimas piekrišana kriminālīpaļāšanai. Turpinājumā viņam par to uzrādīja apsūdzību, bet tika arī apstiprināts J.Boldāna deputāta mandāts, lai gan reāli darbu Saeimā viņš neuzsāka. Vēlāk J.Boldānu tomēr izslēdza no

Saeimas sastāva, viņš izstājās arī no partijas “Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”. 2008.gada 13.martā Augstākā tiesa atzina J.Boldāna vainu vēlēšanu dokumentu viltošanā un piesprieda sešu mēnešu cietumsodu, bet kā papildsodu piemēroja aizliegumu divus gadus kandidēt Saeimas, Eiropas Parlamenta, pilsētas domes un pagasta padomes vēlēšanās. Vēlāk kasācijas kārtībā pēdējā tiesas instance cietumsoda termiņu pagarināja uz astoņiem mēnešiem.

Jāpiebilst, ka tolaik Saeimas deputāta alga bija 1200 lati. Laikā, kad nebija stāties spēkā notiesājošs spriedums un J.Boldāns nebija izslēgts no Saeimas sastāva, viņš, lai gan atradās jau cietumā, saņēma pusi no deputāta algas – 560 latus mēnesī. 2009.gadā J.Boldāns iznāca no cietuma, bet 2013.gada pašvaldību vēlēšanās viņu ievēlēja Balvu novada domē no partijas “Par prezidentālu republiku”, un viņš kļuva par priekšsēdētāja vietnieku. Savu aktīvo politisko karjeru J.Boldāns jau noslēdzis.

Ar mīlestību uz dzimto pusi un tuviem cilvēkiem

Vizitkarte

Vārds, uzvārds: VITA MADELĀNE (dzimusi – Logina)
Dzimšanas laiks un vieta: 1978., Briežuciema pagasts
Dzīvesvieta: Rēzeknes novada Malas pagasts
Izglītība: augstākā, pabeigtas studijas tiesību zinātnē
Darbavieta: Līvānu novada pašvaldība, dzimtsarakstu nodaļas vadītāja
Ģimene: vīrs Žanis, meitas Elina (25 gadi) un Alise (10 gadi), dēls Raivis (18 gadi)
Dzīves moto: “Pieņem to, ko nevari mainīt, un maini to, ko nevari pieņemt!”

Rūpes uzņēmās māsa

Bērība un skolas gadi Vitai pagāja Briežuciema pagasta Grūšļevas ciemā – vietā, kur katrs pakalns un taciņa glabā atmiņas: “Mazā lauku sēta un tās klusums vienmēr būs manas īstās mājas. Tur iemācījos ģimeniskumu, cieņu un spēju saskatīt labo. Kad man bija 9 gadi, ģimeni skāra skarbs zaudējums – mamma Anna Logina aizgāja mūžībā. Tas bija brīdis, kad vecākā māsa Zita, kura toreiz jau pati audzināja divus mazus bērnus, bez vilcināšanās uzņēmās rūpes par mani un brāli Jāzepu. Zitas ģimene man allaž bijusi kā paraugs – satīcīga, cieņpilna un sirsnīga. Bērībā daudz mācījos no māsām cieņu pret citiem, cilvēku vērtēšanu pēc darbiem un sirds siltuma. Neklausījos pamācībās, bet vienkārši dzīvoju līdzās, vērojot, kā māsas rīkojas, kā risina ikdienas situācijas.” Novadniece ar prieku atceras kopīgās māsu sarunas un smieklus, pie Zitas spēlēto volejbolu, gardās maltītes un jautrību. Bērībā nevajadzēja tehnoloģijas, lai sajustu dzīves pilnskanību. Lai arī šobrīd ikdiena rit Rēzeknes pusē un Līvānos, Briežuciemā joprojām viņas sirds rod mieru un dabas klusumu.

Maza, bet mīļa skola

Skolas gadi Vitai aizritēja Briežuciema pamatskolā un Baltinavas vidusskolā. Spilgtā atmiņā palicis 1.septembris, kad ar satraukumu devās uz skolu pirmoreiz. “Ceļš uz skolu veda kalnā. Tas bija kā simbols visai skolas dzīvei – mazs kalns, kas ik dienu jāpārvar, lai augtu, mācītos un kļūtu stiprāka. Starpbrīžī skolā bija skaļi, dzīvīgi, pilni enerģijas un smieklu. Klasēs bija neliels skolēnu skaits, tomēr bijām ieguvēji – skolotāji pievērsās katram individuāli, izskaidroja un palīdzēja saprast mācību vielu. Tā bija patiesi cilvēcīga mācību vide,” pārliecināta novadniece. Runājot par pedagogiem, viņa min mūzikas skolotāju Anitu Pakalnīti, kas vienmēr iedvesmoja ar sirsnību un radošumu, klases audzinātāju Skaidriti Pakalnīti – stingru, bet taisnīgu un sirdsgudru pedagoģi. Kādas mācību stundas palikušas spilgtā atmiņā? Valentīnas Kašas vadītās angļu valodas stundas, kas bija aizraujošas un interesantas, jo, kā teic novadniece, skolotāja prata valodu padarīt *dzīvu*. Neaizmirstamas viņai ir arī mācību stundas bioloģijā ar skolotāju Anitu Platnieci, jo pasaule tad šķitusi kā noslēpumu pilna grāmata, kurā gribējies ieskatīties arvien tālāk. “Skolas gadi mani veidoja, deva pamatu dzīvei, cilvēkmīlestībai un zinātkārei. Par to esmu pateicīga gan savai skoliņai, gan tajā sastaptajiem cilvēkiem,” atzīst Vita.

Izvēlējas studēt augstskolā

Runājot par profesijas izvēli, novadniece atklāj, ka tā nebija kā rūpīgi izplānots dzīves mērķis kopš skolas sola, bet drīzāk dzīves piespēlēta iespēja, kas pārtapa par aicinājumu. Strādājot par lietvedi, viņa arvien vairāk izjuta vēlmi augt, attīstīties, spert soli tālāk. Tā dzima ideja par studijām augstskolā: “Izvēlējos studēt tiesību zinātnes, jo šķita, ka tā ir stabila, daudzpusīga joma ar plašu pielietojumu. Mācību process nebija viegls, jo studijas nācās apvienot ar darbu un ģimenes dzīvi. Tomēr motivācija bija spēcīga – gribēju sevi izaicināt un iegūt jaunas prasmes. Pēc augstskolas beigšanas sapratu, ka ar iegūto izglītību gribu ne tikai lepoties, bet arī pielietot praksē. Tā nonācu līdz savam pašreizējam amatam, kas nebija sākotnējais mērķis, bet atbilda zināšanām. Tobrīd nebija citu piemērotu vakanču, lai gan esmu pārliecināta, ka viss notiek, kā tam jānotiek,” atzīst Vita, piebilstot, ka dažreiz profesija atrod cilvēku, nevis otrādi.

Dažādie darbi un pieredze

Strādāt novadniece sāka agri, atzīstot, ka ceļš uz profesiju bijis raibs, lai arī katrs dzīves posms devis ko vērtīgu, norādījis raksturu. Pirmā darba pieredze bija pavisam vienkārša – pārdevēja kioskā. Šajā amatā viņa apguva pirmās saskarsmes prasmes, atbildību un darbu ar cilvēkiem. Vēlāk strādāja arī saimniecības preču veikalā par pārdevēju, 10 gadus bija operatore degvielas uzpildes stacijā. “Draugu un radnieku vidū iemantoju mīļu iesauku – benzīntanka karaliene. Šajā laikā iepazinu maiņu darbu, dažādus klientus, nogurumu, mācījos izturību un pacietību. Protams, iemācījos arī tehniskas lietas, kas saistītas ar uzpildes iekārtām. Dzīves laikā esmu strādājusi arī picērijā, spēļu zālē, kā arī bērnudārzā par skolotājas palidzi. Katrs darbs iedeva mazliet citādu pieredzi. Picērijā svarīga bija komandas sadarbība, spēļu zālē – uzmanība un precizitāte, bērnudārzā – sirsnība un pacietība. Neilgu laiku pastrādāju arī traktortehnikas un rezerves daļu veikalā, kur atkal apguvu pilnīgi jaunu jomu. Lūzuma punkts darba dzīvē nāca ar piedāvājumu kļūt par lietvedi Malas apvienības pārvaldē. Sāku ar nedrošību, jo tā bija jauna joma, taču ātri iepatikās. Darbs bija atbildīgs un sistemātisks. Nostrādāju trīs ar pusi gadus, un šī pieredze bija kā tilts uz pašreizējo darbavietu,” atklāj Vita. Dzimtsarakstu nodaļā darbs viņai ir īpašs, jo tur satiekas dzīves skaistākie un skumjākie brīži – dzimšanas un laulību reģistrācijas, laulību ceremonijas, dzīves ceļa noslēgums. Ikdienu paiet daudzpusīgi – sagatavo dokumentus, komunicē ar cilvēkiem, vada ceremonijas. Katru dienu viņa sastopas ar dažādiem cilvēku stāstiem un emocijām. Darbošanās rada apziņu, ka atrodas istajā vietā.

Māsas – dzīves skolotājas

Vita ar māsām – Zitu Mežali un Ritu Salenieci – joprojām jūtas cieši saistīta. Kopā augušas, viņas vieno gan prieki, gan pārvarētās grūtības. “Zita vienmēr ir sirsnīga un aktīva, pie viņas citi nāk pēc padoma un uzmundrinājuma. Kā Briežuciema Tautas nama vadītāja viņa strādā ar mīlestību, iegulda savu enerģiju darbā ar cilvēkiem, paralēli rūpējoties par lauku saimniecību kopā ar vīru Valentīnu. Rīta strādā Valsts probācijas dienestā Balvos, ir izteikti atbildīga, saprotoša, mierīga un līdzsvarota. Viņa spēj uz klausīt, atbalstīt un iedrošināt, kad tas visvairāk nepieciešams. Ar māsām bieži sazināties un dalāties ar ikdienas notikumiem, kas mūs satuvina vēl vairāk. Kad sanāk satikties, atgriežamies bērības takās, ejam pastaigās, gatavojam kopīgas maltītes, runājam līdz vēlam vakaram. Tās ir īpašas tikšanās, kas vienmēr dāvā spēku,” atklāj novadniece. Māsas ir viņas iedvesmotājas un dzīves skolotājas. Kopā ar Zitu un Ritu viņa novērtē, cik svarīgi ir vienkārši būt blakus un saglabāt saikni ar savām saknēm.

Lepojas ar dzimto valodu

“Latgaliešu valoda manā dzīvē ir kā otra āda – tajā es domāju, jūtu, sapņoju un visbiežāk arī runāju. Tā ir mana bērības valoda, kas arī šodien ir galvenā saziņas forma gan ikdienā, gan sirdī tuvās sarunās. Kopš bērības mūsu ģimenē vienmēr runāja latgaliski. Tie bija ne tikai vārdi, bet visas pasaules izjūta, ko šī valoda sevī nes. Arī pašlaik ikdienā man ir svarīgi runāt ar vīru, māsām un citiem tuviniekiem latgaliski,” stāsta Vita. Ar bērniem latgaliski gan pārsvarā runā viņas vīrs, pati – mazāk. Iespējams, tas saistīts ar darba vidi vai, tā teikt, *pārslēgšanos* uz citu valodu. Tomēr sirdī novadniece lepojas, ka bērni apgūst un saprot savu senču valodu. Lepojas, ka dzimtā ir latgaliešu valoda, kas nav tikai saziņas rīks, bet identitātes, kultūras un piederības apliecinājums. Viņai svarīgi šo valodu uzturēt dzīvu un nodot tālāk nākamajām paaudzēm: “Latgaliešu valoda ir kā tilts starp pagātni un nākotni, starp saknēm un spārnieniem. Runāt latgaliski nav tikai izvēle, tā ir mana būtība.”

Mīlestība uz deju

Vitas ģimenē ir svarīgi ne tikai strādāt un mācīties, bet arī atpūsties, gūt kopīgus iespaidus. Ikdienu viņiem, kā daudzām ģimenēm, paiet darbā un mācībās. Vīrs Žanis darbojas savā akmeņkaļa darbnīcā, kur izgatavo kapakmeņus. Meita Elīna radoši strādā IT jomā, dēls Raivis studē LU, bet zinātkārā un dzīvespriecīgā meita Alise čakli mācās Malas vidusskolā. “Brīvdienās vai citos brīvos brīžos cenšamies izrauties no

ikdienas kaut uz dažām stundām.

Mums patīk doties nelielos izbraucienos pa Latgali, iepazīt tuvāko apkārtni, izstaigāt dabas takas, apmeklēt kultūras pasākumus vai vienkārši pabūt kopā pie dabas. Šādi mirkļi atjauno spēkus, saliedē ģimeni un atgādina, ka vienkāršība un kopā būšana ir viss kas tālākā vērtība,” stāsta novadniece. Viņas ikdienas dzīves neatņemama daļa ir arī dejošana, kas ir ne tikai vaļasprieks, bet arī veids, kā uzlādēties un

Novadniece. Vita ir pārliecināta, ka dzīvē būt kustībā. viss ir iespējams, ja vien ir vēlme un Vita deju sieviešu deju kolektīvā “I-Deja”, kur izbauda dejas prieku un draudzību, gūst enerģiju un apliecinājumu sieviešu spēkam. Kustība mūzikas ritmā novadniecei palīdz aizmirst ikdienas steigu. Mīlestība uz deju viņā mājā jau kopš jaunības, kad neilgu laiku dejoja Briežuciema deju kolektīvā, ko vadīja enerģiskā un iedvesmojošā skolotāja Skaidrite Pakalnīte. “Vēl viena aktivitāte, ar ko lepojos, ir dalība “Mamanet” spēlē, kas apvieno mammas no dažādām vietām. Spēles sauklis “Mammas arī var!” pilnībā raksturo mūsu būtību – esam aktīvas, drosmīgas un sportiskas,” atklāj trīs bērnu mamma.

Foto - no personīgā arhīva

Ar māsām. “Gaidu Ziemassvētkus, ko svinam tradicionāli, visbiežāk Briežuciemā kopā ar māsām un citiem radniekiem pie izrotātas eglītes, ar dāvanām, piparkūkām un, protams, sirsnīgām sarunām. Cenšamies būt tuvāk cits citam, biežāk pateikt paldies un atzīt, cik daudz viens otram nozīmējam,” teic Vita (attēlā – no labās). Ziemā viņai patīk vērot sniegu aiz loga, iedegt sveces, klausīties mūziku vai skatīties kādu ģimenes filmu. “Pats svarīgākais ir laiks, ko veltām viens otram. Lai ikvienam ir veselība, mīlestība, spēja priecāties par mazām lietām, izturība grūtos brīžos un pateicība par to, kas mums ir. Lai Ziemassvētki ienes sirdsmieru un cerību!” vēl novadniece.

Lappusi sagatavoja A.Socka

Volejbols

Izcīna pirmās divas uzvaras

VK “Lazdukalns/Balvu novads” vīru komanda uzsākusi startu Latvijas čempionātā volejbolā grupā “Vīrieši 40 +”, pirmajā sabraukumā aizvadot trīs spēles.

Kluba menedžeris ANDIS PETUKS stāsta, ka pirmie divi mači tika aizvadīti pret volejbola grandiem, kas gan neliedza mūspuses komandai parādīt savu meistarību un gūt panākumus. Proti, ar 2:0 tika izcīnīta uzvara pret “Jēkabpils Sporta centra” volejbolistiem, kā arī ar tādu pašu rezultātu pieveikta “Valmiera”. Savukārt sabraukuma trešajā mačā laukumā pret lazdukalniešiem devās čempionāta jaunpieņacēji no komandas “Madona”. Diemžēl šajā spēlē tika piedzīvots zaudējums ar rezultātu 0:2, jo mača galotnē VK “Lazdukalns/Balvu novads” volejbolisti pieļāva dažas neprecizitātes. Protams, uzslavas vārdus pelnījuši arī madonieši, jo arī šīs komandas sastāvs ir spēcīgs. “Jebkurā gadījumā sezona sākusies ļoti labi. Tas arī tādēļ, ka starpsezonā komandas sastāvu papildināja jauni spēlētāji, kuri uzlabojuši mūsu sniegumu. Par to liecina arī uzvaras pret jēkabpīliešiem un jo īpaši pret spēcīgo “Valmieras” komandu. Tas nozīmē, ka šogad atkal esam spējīgi cīnīties par augstām vietām,” gandarīts par sezonas startu ir kluba menedžeris.

Savukārt komandas kapteinis GATIS STEPANOVŠ uzsver, ka čempionāts ir ļoti spēcīgs, jo tas ir ne tikai nacionāla mēroga, bet komandas nokomplektētas no bijušajiem Latvijas izlases dalībniekiem vai spēlētājiem, kuru meistarība ir ļoti tuva šim līmenim: “Runājot konkrēti par VK “Lazdukalns/Balvu novads”, komanda čempionāta gaitā noteikti vēl uzņems apgrīzienus. Pirmajā sabraukumā starp spēlētājiem

Šogad volejbols vēl nebeidzas! VK “Lazdukalns/Balvu novads” menedžeris Andis Petuks sarunā ar laikraksta “Vaduguns” žurnālistu atklāja arī nelielu noslēpumu. Proti, 27.decembrī komandas, kuras šobrīd startē Latvijas čempionātā grupā “Vīrieši 40 +” (izņemot “Kuldīgas novadu”), varēs redzēt klātienē cīņās tradicionālajā Ziemassvētku turnīrā Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas sporta zālē. Kas attiecas uz dāmām, kuras startē Latvijas čempionāta Reģionālās volejbola līgas Vidzemes volejbola līgā, šogad atlicis vēl viens sabraukums 21.decembrī (pret “Gulbeni”, “Valmieras Sporta skolu” un “Valmieru”). Savukārt 23.decembrī Gulbenē “VK Lazdukalns/Balvu novads” piedalīsies ikgadējā mix turnīrā, kad komandās startē gan vīri, gan arī daiļā dzimuma pārstāves. Attēlā redzama VK “Lazdukalns/Balvu novads” vīriešu “40+” komanda.

Foto - no personīgā arhīva

sadalījām arī spēles ilgumu, lai noskaidrotu, kuri būs komandas pamatsastāvā finālsacensībās un varētu cīnīties par godalgām. Šobrīd notiek arī pārrunas ar volejbolistu no Ukrainas izlases, kurš komandai būs gatavs pievienoties čempionāta otrajā sabraukumā.” Jāpiebilst, ka pēc tā, kad noslēgsies otrs sabraukums un komandas būs izspēlējušas savstarpējus mačus, sāksies

izslēgšanas cīņas un spēles par medaļām. Vēl regulārajā turnīrā lazdukalniešiem priekšā mači pret “Vecumniekiem”, “Saldu” un volejbolistiem no komandas “Kuldīgas novads”, no kuriem visi ir spēcīgi pretinieki. Nākamais čempionāta sabraukums notiks Madonā, tādēļ sekojiet līdzi afišām un dodieties atbalstīt mūsējos!

Skolu sports

Starpnovadu turnīrs dāmām

Foto - no personīgā arhīva

Zelta meitenes. Augšējā attēlā redzamas visas komandas, kuras startēja starpnovadu turnīrā. Savukārt apakšējā attēlā kopā ar treneri Gati Stepanovu redzamas komandas “Balvi 1” volejbolistes, kuras par uzvarām ciniņās grupā “2015.gadā dzimušas jaunietes” un ieguva 1.vietu: no kreisās puses – Sabine Džigure, Amēlija Smirnova, Amēlija Korlaša un Adriāna Korlaša (pietupusies). “Šīs komandas meitenes trenējas jau otro gadu un ir ļoti progresējušas, turklāt viņām šis nebija pirmais volejbola turnīrs. Ļoti lepojos par meiteņu sasniegumiem un viņu ieguldīto darbu treniņprocesā,” gandarīts ir G.Stepanovs.

Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas sporta zālē pirmo reizi notika starpnovadu turnīrs, kurā piedalījās jaunās volejbolistes.

Sporta pasākumā bija divas grupas (“2013.gadā dzimušas un jaunākas” un “2015.gadā dzimušas jaunietes”), par uzvarām cīnoties kopumā vienpadsmit komandām: sešām – no Gulbenes un piecām – no Balviem. Grupā “2013.gadā dzimušas un jaunākas” 1.vietu un zelta medaļas izcīnīja “Gulbene 1”, 2.vietu – volejbolistes no komandas “Balvi 1”, bet 3.vietu un bronzas medaļas – “Gulbene 2”. Savukārt grupā “2015.gadā dzimušas jaunietes” pārliecinošu panākumu guva “Balvi 1”, sudraba medaļas ieguva “Gulbene 1”, bet bronzas vērtajā 3.vietā ierindojās volejbolistes no komandas “Gulbene 2”. “Treniņprocesu uzsākām jau pagājušajā gadā. Ja pērn vēlmi apgūt volejbola spēli izteica trīs, tad šobrīd treniņus apmeklē jau vairāk nekā divdesmit meitenes. Pateicos ikvienam sadarbības partnerim, kas parūpējās gan par pusdienām, gan dāvanām un balvām. Ļoti sen arī nebijām redzējuši tik piepildītas sporta zāles tribīnes. Kopīgi izbaudījām volejbola

svētkus – visi bija priecīgi un gandarīti. Šo turnīru noteikti organizēsim arī nākamgad,” pastāstīja jauno volejbolistu treneris un Balvu Profesionālās un vispārīgglītojošās vidusskolas sporta skolotājs GATIS STEPANOVŠ. Savukārt Balvu Sporta skolas direktore LUDMILA BEĻIKOVA, kura meitenēm sarūpēja medaļas un kausus, uzsvēra, ka atbalsta jebkādas jauniešu sporta iniciatīvas: “Tāpat liels prieks par G.Stepanovu, kuram ir iespēja un vēlme strādāt ar bērniem, jo viņi jau nākamgad veidos mācību grupu un savu volejbola spēles meistarību turpinās slīpēt sporta skolā. Uz tikšanos nākamā gada turnīrā!”

Foto - no personīgā arhīva

Informē policija

Brauc dzērumā

7.decembrī Valsts policijas Ziemeļlatgales iecirkņa amatpersonas, pildot dienesta pienākumus, Balvu novada Tilžas pagastā pamanīja mopēda vadītāju, kurš veica aizdomīgus manevrus. Pārbaudot viņu, likumsargi konstatēja, ka persona atrodas 1,3 promiļu alkohola reibumā. Uzsāks administratīvā pārkāpuma process.

Informē ugunsdzēsēji

Deg dzīvojamā māja

7.decembrī pulksten 14.43 saņemts izsaukums uz Daugavpils ielu Balvos, kur ugunsgrēks bija izcēlies dzīvojamā mājā. Ierodoties notikuma vietā, konstatēts, ka deg vienstāva ķieģeļu ēka ar atklātu liesmu – 80 m² platībā. Pirms ugunsdzēsēju glābēju ierašanās no tās evakuējās seši cilvēki. Pulksten 19.02 ugunsgrēks tika likvidēts.

Prātnieks

12. kārta

Atbildes uz konkursa jautājumiem gaidīsim līdz nākamā mēneša pirmajam datumam Balvu Centrālajā bibliotēkā, zvanot uz tālruni 64522111 vai elektroniski uz e-pastu: agnija@balvurcb.lv

Vertikāli:

1. Aspirīns jeb... 2. Valsts, kurā iedzīvotāji Ziemassvētku rītā uz baznīcu dodas ar skrituļslidām kājās. 3. Decembra mēneša autore Zvaigznes grāmatnīcās. 5. Kā vēl senie latvieši sauca decembra mēnesi? 7. Vārda 'termins' latviskojums. 8. Viena no Ziemassvētku krāsām. 10. Vārda dienas gaviļnieks decembrī. 12. Ciems, kura bibliotēkā skatāma lūgšanu grāmatu izstāde. 16. Kādu darbinieku diena svinama 5.decembrī? 18. Kāda uzvārda diena svinama 1.decembrī? 19. Skolotāja, kura pirmā iekārtoja Rugāju novada muzeju (uzvārds). 20. Reklāmas tekstu autors, kurš veikalu tīklam izdomāja stāstu bērniem, kā rezultātā radās ziemeļbriedis Rūdolfs (uzvārds). 21. Kā tiek saukta Ceturtās adventes svece? 23. Dzīvnieks, kurš ārēji atgādina vairāku dzīvnieku sajaukumu: žirafes, antilopes, ēzeļa, zebras.

Horizontāli:

4. Reģions Ķīnā, kur cilvēki sasveicinoties viens ar otru parāda mēli. 6. Adventa krāsa baznīcas tradīcijā. 9. Diena, kas svinama 10.decembrī. 11. Everests jeb... 13. Valveidīgs zidītājs, kuram ir ilknis, kas var izaugt līdz 3 m garš. 14. Pilsēta Latvijā, kurā norisinājās XVIII ziemas peldēšanas čempionāts, kurā piedalījās arī četri peldētāji no komandas "Balvu Roņi". 15. Vārda dienas gaviļniece decembrī. 17. Smadzeņu daļa, kas vada termoregulāciju. 22. Autore, kuras grāmata ir visvairāk pirkta Zvaigznes grāmatnīcās lasītāju balsojumā "Zvaigznes grāmata 2025" (uzvārds). 24. Kērlinga komandas kapteinis. 25. Autore, kuras grāmata ierindojās 3.vietā lasītāju balsojumā "Zvaigznes grāmata 2025" kategorijā bibliotēku balsojums (uzvārds). 26. Valsts, kur eglē iekar zirnekļa tīkla rotājumu. 27. Pilsēta Itālijā, kur kalna nogāzē izveidota vislielākā Ziemassvētku egle platības ziņā.

11. kārtas atbildes

Vertikāli:

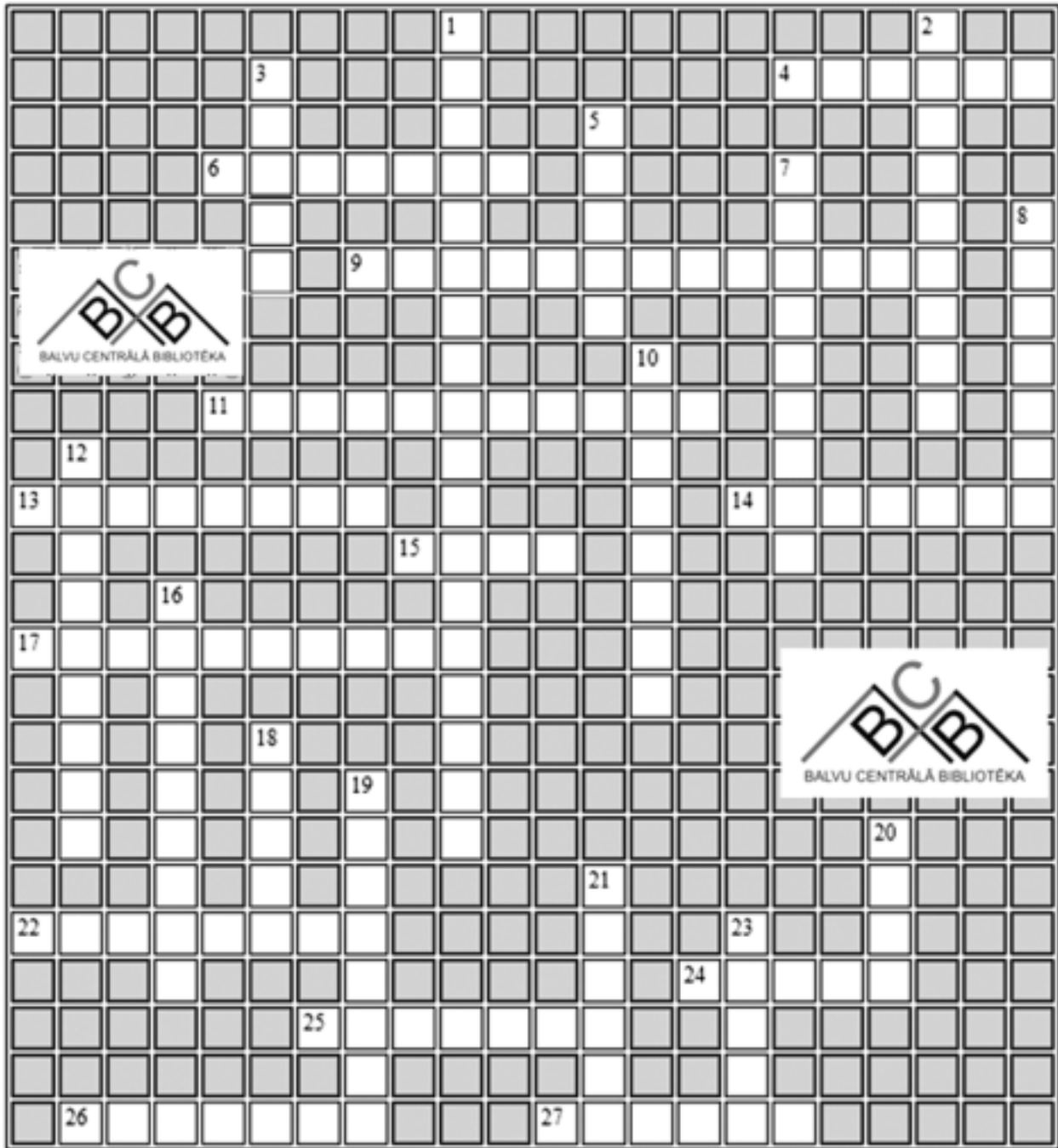
1. YouTube. 2. Latvijas radio. 3. Lazdukalns. 5. Vitola. 7. Lapas. 9. Uga. 10. Kvintiljons. 13. Saskaņdalis. 14. Lubāniņa. 17. Robežsargu. 18. Salnas. 21. Tveitsa.

Horizontāli:

4. Piemiņas stabs. 6. Bišu kolibri. 8. Rasela. 11. Pangas. 12. Rīgas sargi. 15. Lauksaimnieku. 16. Laika. 19. Oto. 20. Kotiņi. 22. Valmiera. 23. Kolembolas. 24. Lāčplēsis. 25. Martukāne. 26. Vēršukalns.

Pareizās atbildes iesūtījuši: A.Mičule, I.Svilāne, E.Barkāne, Ļ.Baranova, I.Homko, J.Pošeika, L.Mežale, Z.Pulča, M.Paidere.

Balvu no apgāda "Zvaigzne ABC" saņem JURIS POŠEIKA no Balviem. Balvu var saņemt Balvu Centrālajā bibliotēkā.

Īsumā

Sievietes un meitenes ir pelnījušas dzīvot drošībā

Ko jūs darītu, ja jūsu seja parādītos video, kuru nekad neesat filmējusi? Vai, ja kāds svešinieks internetā pēkšņi zinātu jūsu mājas adresi, dzīvesvietu un pat to, cikos jūsu bērnam beidzas stundas skolā?

Miljoniem sieviešu un meiteņu šie nav tikai biedējoši "kas būtu, ja būtu" jautājumi, bet gan realitāte. Internets, kas aizsākās kā saziņas un iespēju telpa, pārāk daudzām ir kļuvis par vietu, kur valda bailes. Ir taisnība, ka internets atspoguļo mūsu sabiedrību kā spoguļi, tomēr arvien biežāk tas šokējoši pastiprina tieši sabiedrības tumšākās puses.

25.novembrī Eiropa ik gadu atzīmē Starptautisko dienu vardarbības pret sievietēm izskaušanai. Cīņa pret vardarbību vairs neaprobežojas tikai ar drošību mājās, darbavietā vai uz ielas. Vardarbība ir ienākusi arī digitālajā pasaulē. Pētījumi liecina, ka aptuveni puse sieviešu ir saskārušās ar kādu tiešsaistes vardarbības formu, sākot no vajāšanas un uzmākšanās, līdz pat intīmu attēlu izplatīšanai bez piekrišanas. Aiz katras statistikas slēpjas īsts stāsts. Piemēram, pusaudze, kura spiesta pamest skolu. Žurnāliste, kura pārtrauc rakstīt. Māte, kura izdzēš savus sociālo tīklu kontus, lai atkal justos droši. Vardarbība caur ekrānu gan sāp, gan izolē, gan arī atstāj rētas.

Tā vairs nevar turpināties. Mēs vēlamies, lai mūsu meitas būtu drošībā gan tiešsaistē, gan uz ielas. Visā Eiropā izdzīvojušās un cietušās sievietes pieprasa pārmaiņas. Francijā pusaudžu meiteņu uzsāktās #StopFisha kustības atklātie piemēri parādīja, cik postoša var būt attēlu izmantošana bez piekrišanas. Šo meiteņu drosmē, uzsākot aktīvu cīņu pret seksuālu vardarbību internetā, lika Eiropai rūpīgāk ielūkoties šīs problēmas dziļumā un apjomā.

Taču, lai mainītu sistēmu, kas gadiem nav spējusi aizsargāt sievietes, ar drosmi vien nepietiek. Gadiem ilgi pāridarītāji

slēpjas aiz anonimitātes aizsega, bet tehnoloģiju uzņēmumi un sociālo platformu turētāji – aiz atrunām. Tā sauktā Stambulas konvencija ielika pamatus cīņai par vardarbības pret sievietēm izskaušanu, taču tiešsaistes platformu uzplaukums radīja jaunus vardarbības veidus.

Tāpēc mēs, ETP grupa, uzņēmāmies vadību, izstrādājot pirmo ES Direktīvu par vardarbības pret sievietēm un vardarbības ģimenē apkarošanu, kas tika pieņemta 2024.gadā. Mēs atzinām, ka vardarbība tiešsaistē nav otršķirīgs jautājums – tā ir viena no aktuālākajām mūsdienu cilvēktiesību problēmām.

Šī direktīva ir mūsu atbilde vardarbībai. Saskaņā ar direktīvu, intīmu attēlu izplatīšana bez piekrišanas, kibervajāšana un uzmākšanās tiešsaistē, kā arī naida kurināšana tiešsaistē ir uzskatāma par sodāmiem pārkāpumiem. Direktīva nosaka, ka cietušajām ir jānodrošina aizsardzība, taisnīgums un atbalsts. Turklāt direktīva beidzot skaidri nosaka pamatprincipu – kas ir pretlikumīgs bezsaistē, ir arī pretlikumīgs tiešsaistē.

Šobrīd ES dalībvalstīm ir jāpateidzas ar direktīvas ieviešanu, apmācot policiju un prokurorus, atrodot finansējumu cietušo atbalsta pasākumiem un nodrošinot aizsardzība un jaunprātīga satura ātru izņemšanu no digitālās vides. Arī tehnoloģiju uzņēmumiem ir savi pienākumi – izmantot savus algoritmus, lai naidu novērstu, nevis tieši pretēji, to pavairotu.

Novēršana, aizsardzība un sodīšana – šie trīs vārdi definē Eiropas pieeju cīņā pret vardarbību. Kopā tie veido apņemšanos, ka sievietes var dzīvot, strādāt un izteikties tiešsaistē bez bailēm.

ELEONORA MELETI, ETP grupas koordinatore sieviešu tiesību un dzimumu līdztiesības jautājumos, SANDRA KALNIETE un INESE VAIDERE, vienīgās Eiropas Parlamenta deputātes no Latvijas, pārstāv ETP grupu Eiropas parlamentā

Lappusi sagatavoja E.Gabranovs

Skaidro speciālisti

Šodien ir labāk, zāles nedzeršu... Kāds ir līdzestības spēks

Cilvēka paša iesaistei ārstēšanā jeb līdzestībai ir liela nozīme – to uzlabojot, ārstēšana ir efektīvāka un iespējams ietaupīt izmaksas par dažādu slimību un to izraisīto seku ārstēšanu. Labākas līdzestības ietekmē samazinās priekšlaicīga mirstība un palielinās veselīgi nodzīvoto gadu skaits. Tātad būt līdzestīgiem ir gan katra individa, gan mūsu kopīgās un arī valsts interesēs. Ko darīt, lai sekmētu līdzestību?

Noskaidrots, ka pacientu līdzestību terapijai ietekmē vairāki faktori – gan dzimums, vecums, motivācija un pārliecība, gan ar pašu slimību un terapiju saistītie aspekti, piemēram, medikamentu skaits, slimības ilgums, tas, cik viegli ir zāļu lietošanu iekļaut ikdienas režīmā. Nozīme ir arī veselības aprūpes pieejamībai un komunikācijai ar speciālistiem – cik viegli pierakstīties pie ārsta, cik brīvi pacients jūtas, pārrunājot ar veselību saistītus jautājumus.

Kas ir līdzestība un kāpēc tā ir tik būtiska?

“Pasaules Veselības organizācija (PVO) skaidro, ka līdzestība ir apmērs, kādā ikkatrs no mums, esot ārstēšanās procesā, seko medikamentu lietošanas, diētas, dzīvesveida maiņas rekomendācijām, kuras paši esam akceptējuši,” stāsta MIRDZA KURSĪTE, pētniece un docētāja Rīgas Stradiņa universitātes Sabiedrības veselības institūtā. Viņa uzsver, ka līdzestībai ir cieša saistība ar veselību un ārstēšanas iznākumu. Pašlaik lielākā daļa pētījumu fokusējas uz līdzestību medikamentu lietošanā, taču nepieciešams attīstīt pētniecību visaptverošākai līdzestības uzraudzībai un mērīšanai. Latvijā šis jautājums ir aktualizēts gan primārajā, gan citos veselības aprūpes līmeņos. Piemēram, Veselības ministrijas izstrādātajā “Sirds un asinsvadu veselības uzlabošanas rīcības plānā 2025.–2027. gadam”, atsaucoties uz citās valstīs veiktiem pētījumiem, norādīts, ka līdzestības trūkums atzīts par galveno barjeru kardiovaskulārās mirstības mazināšanā. Tiek lēsts, ka sirds un asinsvadu slimību gadījumā līdzestīga ir tikai aptuveni puse pacientu, tādējādi pacientu “nelīdzestība” ir viens no galvenajiem šķēršļiem sirds un asinsvadu slimību samazināšanai. 2022.gadā Latvijā ar ārstēšanu novēršamā mirstība iedzīvotājiem līdz 75 gadiem bija divas reizes augstāka nekā vidēji Eiropas Savienībā. Vairāk nekā pusi no šiem nāves cēloņiem veido sirds un asinsvadu slimības – insults, infarkts, hipertensija.

Cik līdzestīgi esam?

Veselības centru apvienības (VCA) un pētījumu aģentūras “Norstat” veikta reprezentatīvā iedzīvotāju aptauja atklāj cilvēku paradumus nozīmēto medikamentu lietošanā. Gandrīz puse (46%) aptaujāto atzīst, ka vismaz reizi dzīvē ir gadījies uz laiku pārtraukt vai beigt lietot izrakstītās zāles, iepriekš to neapspriežot ar ārstu vai farmaceitu, turklāt lielākā daļa aptaujāto šādi rīkojušies vairākkārt. Tikai mazāk par trešdaļu vienmēr konsultējas ar ārstu par zāļu lietošanu – apzinīgākie pacienti ir vecuma grupā 60+, kur šādi atbildējušo skaits sasniedz 35%.

Aptaujā skaidroti arī iemesli, kādēļ cilvēki izvēlējušies pārtraukt vai neievērot ārstēšanas režīmu. Atklāts, ka biežāk tas saistīts ar subjektīvo pašsajūtu, piemēram, teju trešdaļa norāda: uzsākot terapiju, jutušies labāk un tādēļ nolēmuši, ka zāles lietot nav nepieciešams. Vēl 22% kā iemeslu atzīmē pašsajūtas pasliktināšanos vai kādas blakusparādības novērošanu. Kā citi iemesli minēti arī aizmāršība lietot zāles regulāri, bailes no blakusparādībām, kā arī tas, ka zāles nav bijušas valsts kompensētas.

Slimība neatpūšas

Paula Stradiņa Klīniskās universitātes slimnīcas rezidents kardiologijā, ārsts VCA MĀRIS LAPŠOVŠ, tiekoties ar pacientiem stacionārā, vienmēr noskaidro, vai pacients lieto zāles. “Ja pacients zāles dzer, bet slimība tik un tā progresē, situācija ir viena, ja slimība attīstās un pacients godīgi pasaka, ka nozīmētās zāles nedzer, tā jau ir pavisam cita situācija. Nereti cilvēki min it kā saprotamus iemeslus, kāpēc regulāri nelieto zāles, piemēram, vides maiņas dēļ, ja dodas ceļojumā vai uz laukiem, jo ir atvaļinājums. Bet jāpatur prātā, ka slimība neatpūšas! Ja zāļu anotācija ir lasīta un ir zināmas iespējamās blakusparādības, bažas par to iestāšanos ir jāizrunā ar ārstu, nevis jāpārstāj lietot zāles. Patvaļīga zāļu terapijas pār-

traukšana ir ātrs veids, kā, piemēram, sirds slimību pacientam nonākt stacionārā,” brīdina Māris Lapšovs.

Ģimenes atbalsts

Oftalmoloģe DACE LIETUVIETE līdzestības kontekstā lielu nozīmi piešķir ģimenei, jo vajadzētu atbalstīt un palīdzēt vecākajai paaudzei – pavadīt viņus pie ārsta, būt informētiem par visām seniora slimībām, palīdzēt ar zāļu lietošanu, piemēram, ja nepieciešams, iepilināt acis pareizos pilienus pareizā laikā. Oftalmoloģes praksē pieredzēti gadījumi, kad pacients it kā lieto vienus acu pilienus, tad – citus, taču rezultāta nav. Ārste nozīmē acu operāciju un, kad pacients uz to ierodas, situācija ir uzlabojusies un operācija nav nepieciešama. Izrādās, ka laika posmā no operācijas noteikšanas līdz tās dienai pacients beidzot ir regulāri lietojis izrakstītos acu pilienus, kas neapšaubāmi apliecina līdzestības faktora nereti pat izšķirošo lomu. Cilvēku gados var mulšināt aptiekā iegādāto zāļu iepakojums – dažādās pirkuma reizēs tas mēdz atšķirties, tas saistīts ar ražotāju piedāvājumu, taču zāļu aktīvā viela ķīmiskajā sastāvā paliek nemainīga. Arī tas pārrunājams gan aptiekā ar farmaceitu, gan, iespējams, mājās ar ģimeni.

Izglītot un vēlreiz izglītot!

Sertificētās farmaceites, “Mēness aptiekas” valdes un Latvijas Farmaceitu biedrības valdes locekles JEĻENAS PETRIŠINAS skatījumā, aptiekā pacients iegriežas biežāk nekā apmeklē ārstu, līdz ar to farmaceits nereti ātrāk pamana, ka ārstēšanās procesā ne viss notiek tā, kā vajadzētu. “Liela nozīme ir gan farmaceita profesionalitātei, gan empātijai – spējai pacientu uz klausīt, iedziļināties viņa situācijā un galvenais – pareizi uzdot jautājumus. Pat pastāvīgajiem aptiekas klientiem ir atkal un atkal jāatgādina, kā pareizi lietot zāles, ko tās dod organismam, kādi procesi notiek šo zāļu ietekmē. Farmaceitam ir arī iespēja pamanīt, ka nav nopirkta visas ārsta izrakstītās zāles, vai sarunā secināt, ka klients pats nolēmis mainīt terapiju, piemēram, samazināt zāļu devu, lietot tās retāk nekā izrakstīts. Vēl zāļu lietošanas kļūda var rasties, ja, piemēram, medikaments jāglabā ledusskapī, bet pacientam nav skaidrs, kad tas jāizņem, kad jānoliek atpakaļ vēsumā,” stāsta Jeļena Petrišina, uzsverot pilnvērtīgas farmaceutiskās konsultēšanas nozīmi pacienta līdzestībā.

Ārstēšanās sabiedrotais – uzticēšanās

Pacientu biedrības “ParSirdi” vadītāja INESE MAURIŅA vērs uzmanību uz to, ka cilvēki bieži baidās ārstam pateikt patiesību, cik regulāri un kurus medikamentus nelieto. “Ne vienmēr visu var novēlēt tikai uz cilvēku bailēm no iespējamajām zāļu izraisītajām blaknēm, jo atsevišķos gadījumos tās patiešām ir. Dažkārt pacientam zūd uzticība ārstam, kurš nenotic viņa stāstītajam vai nepievērš uzmanību šiem simptomiem,” saka Inese Mauriņa un aicina mediķus ieklausīties pacientu teiktajā, vajadzības gadījumā mainīt zāles vai pielāgot devu. “Atklāta saruna ar ārstu ir pati svarīgākā! Manuprāt, ārstam arī nevajadzētu pacientam teikt, ka izrakstītās zāles būs jālieto visu mūžu, labāk sacīt: sāc lietot, un skatīsimies, kur šis ceļš vedīs.”

Dzīvesveids un līdzestība

Gados jaunāki pacienti nereti atbilstoši zāles nelieto sava aktīvā dzīvesveida dēļ. Piemēram, visas tabletes vienlaikus ieber sauļā un uzdzer malku kafijas, bet tad pēc kāda laika ir pārsteigti, ka tās nepalīdz. Farmaceite novērojusi, ka jauni cilvēki dažkārt arī nav gatavi pieņemt diagnozi, ar ko turpmāk būs jāsadzīvo. Tad ir ļoti svarīgi, lai gan ārsts, gan farmaceits izskaidro visu par slimību un nepieciešamo terapiju, kas palīdzēs to kontrolēt un dzīvot pēc iespējas kvalitatīvāku

dzīvi.

Jeļena Petrišina pamanījusi arī gados vecāku cilvēku līdzestības trūkuma iemeslus. “Senioriem bieži vien zāles ir jālieto divas, trīs reizes dienā. Citi izmanto zāļu sadalījuma kastītes, citi pieraksta blociņā, kad, kas un kā jādzer. Sliktāk, ja pacients palieto zāles, secina, ka šodien ir labi, un nākamajā dienā zāļu lietošanu izlaiž.

Aptiekā diezgan daudz laika veltām, lai skaidrotu senioriem, kādēļ šomēnes zāļu iepakojums ir vienā krāsā, ja pirms tam bija citā. Ja tomēr pēc cita ražotāja zāļu lietošanas uzsākšanas mainās pašsajūta, ārsts par to noteikti ir jāinformē,” saka farmaceite.

Veselības aprūpē jāstrādā komandā

Oftalmoloģe Dace Lietuvieta norāda: “Ikvienam pacientam jebkuras slimības gadījumā ir svarīgi izskaidrot, kas notiks, ja zāles nelielos. Ne vienmēr, lietojot zāles, būs jūtams uzlabojums, iespējams, zāles var tikai apturēt slimības progresu. Būtu ieteicams doties atkārtotā vizītē, lai ārsts konstatētu, kā pacients jūtas, lietojot konkrētos medikamentus. Tāpēc ārstēšanas procesa uzraudzībā ir svarīgi iesaistīt arī ģimenes ārstu – tieši viņš bieži vien turpina sekot terapijai. Būtiska ir sadarbība. Nereti acu ārsts, saskatot noteiktus simptomus, var ieteikt apmeklēt, piemēram, kardiologu. Mēs sadarbojamies, jo var būt arī tā, ka zāles ir labas, lai ārstētu vienu slimību, taču tās negatīvi ietekmē kādu citu.”

Ko darīt, lai sekmētu līdzestību?

Lūk, speciālistu secinājumi, ieteikumi, ierosinājumi līdzestības uzlabošanai, lai pacienta līdzdalība ārstēšanas procesā būtu jēgpilnāka!

❑ Noderīgi iesaistīt arī ģimenes locekļus – viņu atbalsts, palīdzība un interese var sniegt pozitīvu efektu. Turklāt dažkārt tam nepieciešams pavisam nedaudz, piemēram, iestatīt tālruni atgādinājumam par zāļu lietošanu.

❑ Ārstiem komunikācijā ar saviem pacientiem **noder radošums**. Piemēram, ja acu pilieni jālieto divreiz dienā un tas šķiet sarežģīti, var atgādināt, ka arī zobus taču tīra vismaz tikpat bieži. Tātad, acu pilienus noliekot blakus zobu sukai, var viegli atcerēties, ka tie ir jāiepilina.

❑ Ir nepieciešami **pozitīvi stimuli**. Viens no tiem būtu arī ārsta vai farmaceita uzmundrinājums, pacientu uzslavējot par rūpību zāļu lietošanā.

❑ Svarīgi rast **iedarbīgu motivāciju**, kādēļ izrakstītās zāles ir jālieto. Vienam tā, iespējams, būs kāda pazīstama cilvēka drūmā pieredze, piemēram, sadzīvojot ar insulta sekām, citam – vēlme dzīvot garu, kvalitatīvu mūžu, pieredzēt mazmazbērnus.

❑ Zāļu devu sadalīšanai noder **speciālās dozēšanas kastītes**, kas pieejamas aptiekās. Var ņemt talkā arī digitālo medikamentu dozatoru, kas signalizē, kad jāiedzer zāles.

❑ Svarīgi apzināties, ka informācijas tehnoloģiju priekšrocības rūpēs par veselību var izrādīties arī lamatas – mākslīgais intelekts nebūs labākais ārsta teiktā iztīrātājs vai padomdevējs par izrakstīto zāļu lietošanu un iespējamajām blaknēm konkrētajam cilvēkam, lai patstāvīgi pieņemtu lēmumus par ārstēšanos. **Drošāk ir vēlreiz konsultēties un pārrunāt neskaidros jautājumus ar kompetentu veselības aprūpes speciālistu.**

❑ Der atcerēties par tiešsaistes iespēju, kas var būt risinājums, ja ir sarežģīti apmeklēt ārstu klātienē, taču nepieciešama atkārtota konsultācija par zāļu lietošanu. **Tiešsaistē var saņemt arī farmaceita konsultācijas.**

Informē LAD

Svarīgi ņemt vērā! Saimniekojot 2026.gadā, ir pieļaujamās atkāpes dažu nosacījumu izpildē
Tuvojas 2026.gada saimniekošanas sezona. Ņemot vērā 2025.gada nelabvēlīgo laikapstākļu radītos postījumus saimniecībās, kas ietekmē arī vairāku prasību izpildi gaidāmajā saimniekošanas sezonā, ir pieļautas atkāpes vairāku labas lauksaimniecības un vides stāvokļa (LLVS) nosacījumu izpildē.

Minētās atkāpes ir noteiktas, lai atvieglotu prasību izpildi saimniecībās, kur laikapstākļu radītie postījumi ir būtiski ietekmējuši saimniekošanu.

2026.gadā tiks piemērots atbrīvojums no ziemas seguma un augu maiņas prasībām (LLVS 5, LLVS 6 un LLVS 7) tiem atbalsta pretendentiem, kuri LAD ir snieguši informāciju par plūdu un lietavu nodarītajiem postījumiem.

Lauku atbalsta dienests (LAD) lauksaimniekiem ir nosūtījis arī informatīvas vēstules par paredzētajām atkāpēm 2026. gadam, skaidrojot, kādos gadījumos tās būs piemērojamas.

LAD aicina lauksaimniekus līdz 2025.gada 30.decembrim LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā vai mobilajā lietotnē iesniegt informāciju par plūdu un lietavu skartajām teritorijām, ja saimniecībā šie apstākļi ir radījuši postījumus un vēl līdz šim nav sniegta par to informācija LAD. Iesniedzot informāciju, jāpievieno arī fotofiksācija, kas apliecina radušos zaudējumus. Tikai tad, ja būs pieejama šāda informācija no lauksaimniekiem, varēs piemērot minētās atkāpes.

Svarīgi! Atkāpes neattieksies uz ekoshēmām EKO1 (videi un klimatam labvēlīga lauksaimniecības prakse) un EKO7 (agroekoloģijas prakses bioloģiskās saimniecības), un šo ekoshēmu nosacījumi 2026.gadā ir jāievēro pilnā apmērā. Ja prasības tiek izpildītas tikai daļēji, tad attiecīgi ekoshēmu atbalsts tiks aprēķināts proporcionāli prasības izpildes apjomam.

LAD turpinās informēt lauksaimniekus par aktualitātēm un nosacījumiem platību maksājumu saņemšanai 2026.gadā arī turpmāk, tāpēc LAD aicina iepazīties ar aktuālo informāciju LAD tīmekļvietnē un citur.

Apsveikums

Lai Tev veiksmē pasniedz roku,
Prieks lai vienmēr durvis ver,
Lai Tev gaišu saules staru
Katra jauna diena sniedz.

Vissirsnīgākie sveicieni **Ilonai** apaļajā jubilejā!
Labu veselību un dzīvesprieku!

Marina

Līdzjūtības

Vai tiešām tik tāls ceļš ir noiets?
Pa reizēm asfalts ir bijis un reizēm
akmeņains tas.

Un nemanot jau krustceles klātu.
Tagad paliks tikai domu vijums
Un atmiņas par to, kas ticis dots.
Sērojam par **IRĒNAS PUTNĀNES**
aiziešanu mūžības ceļos. Izsakām
līdzjūtību aizgājējas **tuviniekiem un**
piederīgajiem.

Viduču un Žiguru skolu bijušie
darbinieki

Ir zelta stīga apkļususi,
Un dziesmas ceļš ir pušu rauts.
Vien kāda roze dārzā skumji
Vēl tavu vārdu ilgi sauc. (G.Račs)
Izsakām visdziļāko līdzjūtību
IRĒNAS PUTNĀNES tuviniekiem,
pavadot viņu mūžības ceļā.
Žiguru kultūras nama
folkloras kopa "Mežābele"

Paliek mums siltas atmiņu dzirkstis,
dienām un gadiem, pāri kas tiek.
Šodien Tev pēdējos ziedus
draugi, radi un kaimiņi liek.

(N.Dzirkale)

Visdziļākā līdzjūtība **mazdēlam**
Oļegam, znotam Fjodoram, mūsu
mīļo **IRĒNU PUTNĀNI** pavadot
baltajā mūžības ceļā.
Žiguru lūgšanu kopas dalībnieces

Vien tikai savu mīlestību varam
Tev, baltā dvēselīte, dot šai ceļā
līdz,

Lai tu aizej pa sniegpulksteņu staru,
Kur tevi gaida mūžīgs dzīves rīts.

(K.Apškrūma)

Mūsu patiesa līdzjūtība **Ludmilai**
Loginai, pavadot **DONATU** kapu
kalniņā.
Učelnieku ģimene

Pārdod

Skaldīta malka. Cena
37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms
līdz 7 berkubiem. Ir sausā.
Ir maisos. Tālr. 25543700.

Pārdod kartupeļus (pārtikai,
stādišanai, lopbarībai), burkānus
(pārtikai, lopbarībai), sipolus, galda
bietes, graudus, cukurbietes.
Bezmaksas piegāde.
Tālr. 25442582.

"Vaduguns" redakcija lēti pārdod
lietotus DATORGALDUS.
Tālr. 29360850.

Pārdod vai maina siltu, tīru dzīvokli
ar visām mēbelēm Zolitūdē,
2. stāvā, 119. sērija, 70 000 eiro.
Tālr. 29475253.

Pārdod sēklas, pārtikas kartupeļus.
Tālr. 29382733.

Pērk

 Z.s "Strautiņi
iepērk mājlopus.
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. **29411033.**

 IEPĒRK
MĀJLOPUS
-AUGSTAS CENAS
-SAMAKSA TŪLĪTĒJA
-ELEKTRONISKIE SVARI
tel. 27777733
www.galaspartrade.lv

Dažādi

Veic visa veida būvniecības,
celtniecības un remonta darbus.
Tālr. 27848451.

Pārdod SIVĒNUS. Tālr. 26386442.

Pateicamies Augustovas draudzes prāvestam
Oļģertam Misjūnam par mums veltīto Misi
Zelta kāzu dienā. Kafējnīcas "Velves" meitenēm par
svētku galdu un laipno apkalpošanu.
SILVIJA, VITĀLIJS

**Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt paldies kādam
labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās –
tikai 5 eiro par 28 vārdiem. Jo šie ir "Pateicības vārdi".**

Veidosim Ziemassvētku numuru kopā!

Tuvojas Ziemassvētki – ar pārdomām, ar pārstieguma un paldies vārdu gaidām. Lai Jums un citiem svētkus radītu ar padarīta darba sajūtu, ir īstais laiks padomāt par cilvēkiem, kuri Jums šogad darījuši labu, palīdzējuši, atbalstījuši, stiprinājuši vai vienkārši istajā brīdī bijuši līdzās.

Es saku paldies!

Teksts publicēšanai (par ko un kam sakāt paldies).

Iesūtītāja vārds, uzvārds, adrese, tālrunis

Nosūtiet kuponu "Vaduguns" redakcijai līdz 17. decembrim.
Jūsu 'paldies' vārdus bez maksas publicēsim Ziemassvētku numurā.

 aduguns INĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS IZDEVĒJS SIA "BALVU VADUGUNS" Nodokļu maksātāju apliecības Nr. LV43203002982	Indekss 3004 REDAKCIJAS ADRESE TEĀTRA IELĀ 8 BALVOS, LV-4501 NORĒKINU KONTS A.S. SEB BANKA Nr. LV21UNLA0024000467345, kods UNLALV2X Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli. Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem atbild to autors.	REKLĀMA, SLUDINĀJUMI D.Dimitrijeva T. 64507018 26161959	REDAKTORS E.GABRANOVŠ – T. 29360850 ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA – T. 26707934; A.SOCKA – T. 29378903; I.TUŠINSKA – T. 27145837; A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA – T. 25908200 ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ – T. 27870730 Tālrunis-autoatbildētājs – 64520961	e-pasts: vaduguns@apollo.lv mājaslapa: vaduguns.lv Datorsalikums- SIA "Balvu Vaduguns", R.KACĒNS Iespīests SIA "Poligrāfijas grupa Mūkusalā", Rīgā, Mūkusalas 15A Tirāža – 2001
--	---	--	--	--